

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
ZA 2023 ROK**

Biała Podlaska, lipiec 2024 rok

Spis treści

Wstęp.....	7
I. Struktura organizacyjna i kadra	8
1. Struktura organizacyjna.....	8
2. Kadra MOPS.....	11
2.1. Zatrudnienie	11
2.2 Szkolenia i doskonalenie pracowników	13
II. Struktura dochodów i wydatków	15
1. Dochody.....	15
2. Wydatki	18
III. Pomoc społeczna	25
1. Informacje ogólne.....	25
2. Rodziny objęte pomocą społeczną	26
3. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej	29
3.1. Schronienie.....	29
3.2. Dożywianie	29
3.3. Praca socjalna.....	30
3.4. Usługi opiekuńcze.....	32
3.5. Sprawienie pogrzebu	33
3.6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	33
3.7. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych	33
3.8. Kierowanie do domów pomocy społecznej	34
3.9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	34
4. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej	36
4.1. Zasiłek stały	36
4.2. Zasiłek okresowy	36
4.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.....	37
4.4. Świadczenia na rzecz cudzoziemców z pobytem tolerowanym	37
4.5. Świadczenia na rzecz cudzoziemców ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą.....	38
4.6. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.....	38
IV. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	39
V. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	43
1. Informacje ogólne.....	44

2. Realizacja zadań	45
3. Wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności złożone w 2023 r.....	46
4. Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydane w 2023 r.	47
5. Legitymacje o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydane w 2023 r. ...	47
6. Karty parkingowe wydane osobom niepełnosprawnym i placówkom w 2023 r.....	47
7. Złożone odwołania w 2023 r.....	48
8. Współpraca	48
VI . Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	49
1. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	50
2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów...	50
3. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	51
4. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	51
5. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami	52
6. Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.....	53
7. Współpraca z podmiotami	54
8. Specjalistyczne usługi transportowe	54
9. Aktywny samorząd	54
10. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność”	57
11. Program wyrównywania różnic między regionami III – Obszar D (likwidacja barier transportowych)	57
12. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023	58
13. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.....	59
14. Środowiskowy Dom Samopomocy	59
VII. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny	60
1. Zadania z obszaru organizatora pieczy zastępczej.....	60
1.1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.....	61

1.2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnieniu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.....	62
1.3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia rodziny zastępczej	63
1.4. Opinie psychologiczne	64
1.5. Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.....	64
1.6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.....	66
1.7. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	67
1.8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.....	68
1.9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	69
1.10. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	70
1.11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	70
1.12. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą	71
1.13. Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust.7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	72
1.14. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego	72
1.15. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.....	73
1.16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.....	73
2. System pieczy zastępczej.....	73
2.1. Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza	74

2.2. Formy rodzinnej pieczy zastępczej	75
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	78
2.4. Osoby usamodzielniane	78
3. Wydatki.....	79
3.1. Wydatki na realizację zadań własnych powiatu.....	79
3.2. Wydatki bieżące na zadania wspólnie realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego (dotacje)	82
3.3. Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione.....	83
4. Dochody.....	83
5. Inne zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, świadczenia alimentacyjne, uregulowanie sytuacji prawnej dziecka oraz działania na rzecz rodzin zastępczych	84
6. Asystenci rodziny	88
7. Zadania wynikające z realizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa	88
VIII. Realizacja świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, dodatków osłonowych i węglowych... ..	89
1. Zasiłek rodzinny	91
2. Świadczenia opiekuńcze	92
2.1. Zasiłek pielęgnacyjny.....	92
2.2. Specjalny zasiłek opiekuńczy	93
2.3. Świadczenie pielęgnacyjne	94
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.....	96
4. Świadczenie rodzicielskie.....	96
5. Zasiłek dla opiekuna	97
6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	97
7. Świadczenie wychowawcze.....	99
8. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”	100
9. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne.....	100
9.1. Dodatek mieszkaniowy	100
9.2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.....	101
10. Pomoc z zakresu świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	102

11. Wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu do programu „Czyste powietrze”.....	103
12. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. – kolejne zadanie zlecone gminie	104
IX. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne	105
X. Karta Polaka	105
XI. Realizowane działania w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy przebywającym w Białej Podlaskiej.....	106
XII. Realizowany projekt współfinansowany ze środków zewnętrznych „Korpus Wsparcia Seniorów”	108
XIII. Kontrole merytoryczno – finansowe w MOPS oraz w jednostkach podległych w ramach sprawowanego nadzoru MOPS.....	109
1. Kontrole zewnętrzne	109
2. Kontrole wewnętrzne	109
3. Kontrole przeprowadzone przez MOPS	110
XIV. Udzielanie informacji publicznej	110
XV. Potrzeby w zakresie funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.....	111

Wstęp

Wykonując dyspozycję artykułu 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej przedkłada Sprawozdanie z działalności Ośrodka za rok 2023.

Uchwałą nr XIII/52/90 z dnia 28 lutego 1990 r. Miejska Rada Narodowa w Białej Podlaskiej utworzyła od dnia 1 czerwca 1990 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej jest samodzielną jednostką organizacyjną działającą, jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy Miejskiej Biała Podlaska, miasta na prawach powiatu – utworzona celem realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej na rzecz mieszkańców miasta Biała Podlaska.

Zgodnie z treścią Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przyjętego uchwałą Nr XIV/5/16 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 22 stycznia 2016 r. z późniejszymi zmianami Ośrodek realizuje zadania własne gminy i powiatu Miasta Biała Podlaska oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej realizuje także zadania gminy i powiatu określone uchwałami Rady Miasta Biała Podlaska, wynikające z porozumień i umów zawartych przez miasto Biała Podlaska z innymi podmiotami oraz zadania wyznaczone przez Prezydenta Miasta Biała Podlaska.

Uchwałą Nr XXX/81/21 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 29 listopada 2021 r. w formie Obwieszczenia Rady Miasta został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego tekst jednolity Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono zadania i strukturę organizacyjną jednostki, formy wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej przez poszczególne działy Ośrodka, wydatki finansowe realizowanych zadań, a także potrzeby w zakresie funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Biała Podlaska na lata 2021-2030, przyjętą uchwałą nr XXI/14/21 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 26 lutego 2021 r.

I. Struktura organizacyjna i kadra

1. Struktura organizacyjna

Organizację pracy, procedury funkcjonowania, strukturę organizacyjną oraz zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej określa Regulamin organizacyjny wprowadzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej Zarządzeniem Nr 3/2020 z dnia 9 kwietnia 2020 roku wraz ze zmianami wynikającymi z Zarządzenia Nr 15 /2021 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej z dnia 14 maja 2021 r., Zarządzenia Nr 23/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej z dnia 14 grudnia 2022 r. oraz Zarządzenia Nr 24/2023 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej z dnia 27 grudnia 2023 r.

Zadania statutowe Ośrodka realizowane są:

1. W budynku biurowym Ośrodka przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 24 mają swoją siedzibę następujące komórki organizacyjne:
 - Dział Świadczeń Rodzinnych i Socjalnych,
 - Dział Realizacji Świadczeń i Analiz,
 - Dział Pomocy Środowiskowej,
 - Dział Finansowo – Księgowy,
 - Dział Administracyjny i Kadr.
2. W najmowanych pomieszczeniach budynku przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 15 zadania realizują:
 - Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnościami,
 - Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem,
 - pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej realizujący zadania w ramach procedury Niebieskiej karty.

Ponadto przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zadania realizuje:

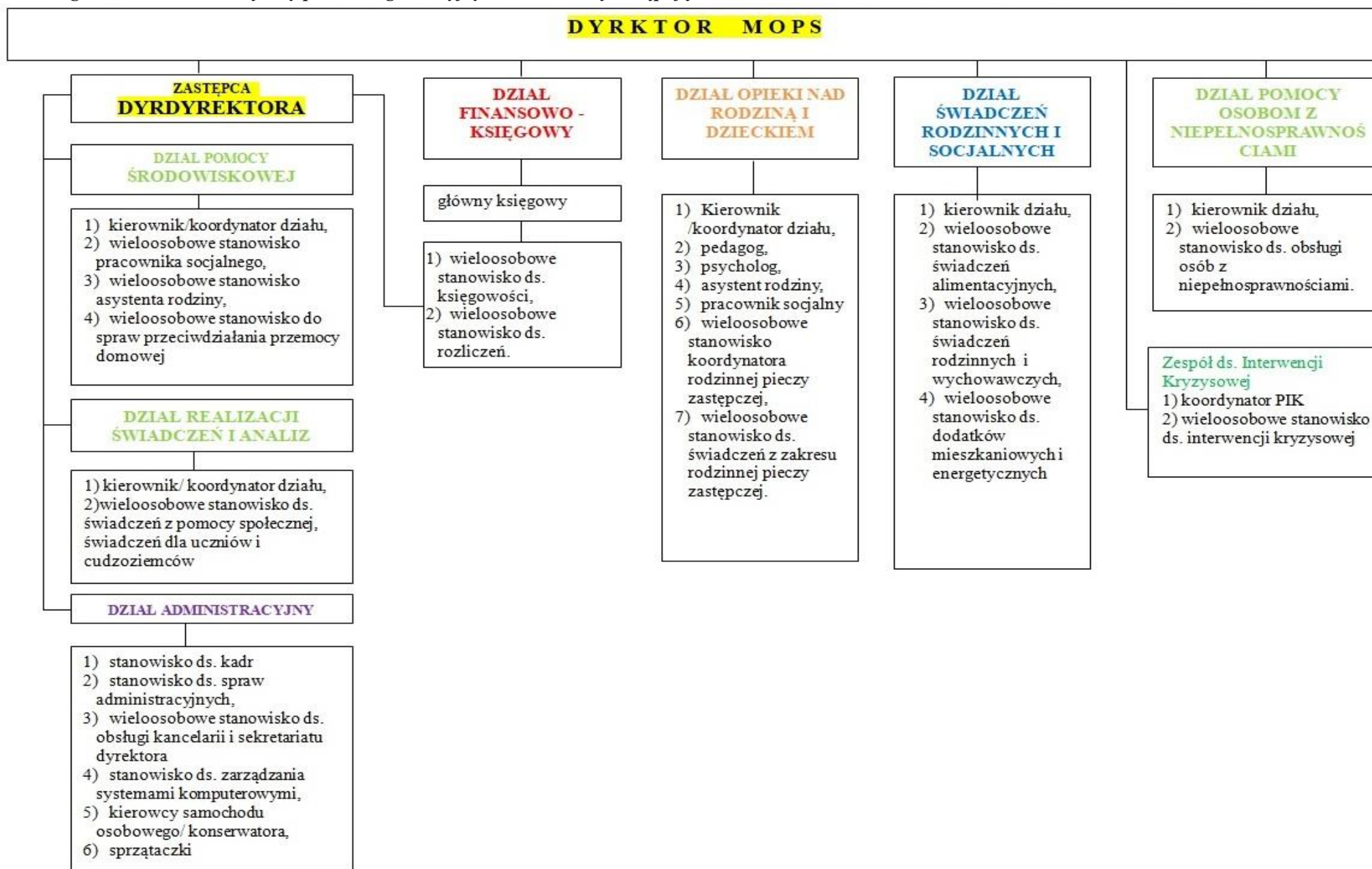
1. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 8/2002 z dnia 31 lipca 2002 r., któremu MOPS zapewnia obsługę kadrową, administracyjną i finansowo – księgową. Siedziba PZOoN mieści się przy ul. Stacyjnej 6 w Białej Podlaskiej.
2. Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 170/23 z dnia

04 września 2023 r., któremu MOPS zapewnia zaplecze lokalowe, a pracownik spośród kadry Ośrodka pełni obowiązki Wiceprzewodniczącej Zespołu.

Siedziba Zespołu w pomieszczeniach budynku przy ul. Piłsudskiego 15 w Białej Podlaskiej.

3. W najmowanym lokalu przy ul. Kopernika 9/67 od roku 2012, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej prowadzi mieszkanie chronione ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia udzielanego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.
4. W budynku mieszkalnym przy ul. Kąpielowej 11 od roku 2008, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej prowadzi Noclegownię dla bezdomnych dysponując 20 miejscami noclegowymi.
5. W budynku mieszkalnym przy ul. Kolejowej 21 od 01 października 2023 r. zawarto umowę użyczenia z rodziną która w przedmiotowej nieruchomości prowadzi rodzinny dom dziecka dla 8 wychowanków pieczy zastępczej.
6. Z końcem roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podjął szereg działań organizacyjnych prowadzących do uruchomienia od roku 2024 w najmowanych pomieszczeniach budynku przy ul. Janowskiej 27 – Punktu Interwencji Kryzysowej w ramach pracy nowej komórki Ośrodka tj. Zespołu ds. Interwencji Kryzysowej.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wewnętrzny podział organizacyjny kształtował się następująco:

2. Kadra MOPS

2.1. Zatrudnienie

Pracownicy zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej posiadają status pracownika samorządowego.

W ramach umowy o pracę powierza się im stanowiska z grupy stanowisk urzędniczych w tym kierowniczych stanowisk urzędniczych, bądź stanowisk pomocniczych lub obsługi.

Do stanowisk urzędniczych zalicza się kadrę kierowniczą, pracowników realizacji świadczeń, pracowników księgowości, administracji i kadr.

Stanowiska pomocnicze i obsługi dotyczą pracowników zatrudnionych na różnych szczeblach stanowiska pracownika socjalnego, asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, spec. pracy z rodziną, pedagoga, psychologa oraz na stanowiskach obsługowych.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 r. – to 76 pracowników realizujących zadania służbowe w komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ponadto Ośrodek prowadzi obsługę kadrowo-administracyjną i księgową dla kadry Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej. W PZON na mocy umów o pracę MOPS zatrudniał 5 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy / 4 etaty + 1 na zastępstwo w miejsce pracownika wykorzystującego urlop przed rozwiązaniem umowy o pracę/.

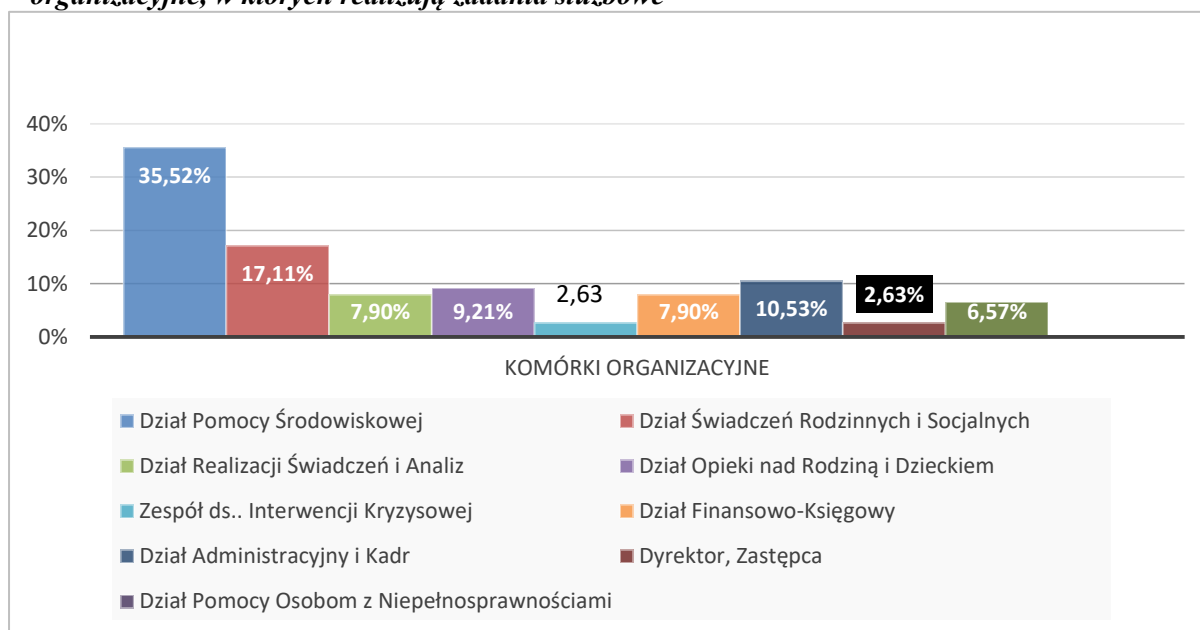
Zatrudnionym pracownikom powierzono zadania służbowe na stanowiskach z grupy stanowisk urzędniczych:

- przewodnicząca PZOoN,
- sekretarz PZOoN,
- 2 pracowników socjalnych członków składu orzekającego.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. zgodnie z zapisami regulaminu organizacyjnego MOPS wakaty na stanowiskach w poszczególnych komórkach Ośrodka kształtowały się następująco:

- * Dział Pomocy Środowiskowej – 3 etaty pracownika socjalnego,
- * Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem – 1 etat psychologa
- * Zespół ds. Interwencji Kryzysowej – 1 etat pracownika socjalnego, oraz obsada 4 stanowisk doradców /terapeutów w ramach umów cywilnoprawnych/.

Procentowa struktura zatrudnienia pracowników na podstawie umów o pracę, w podziale na komórki organizacyjne, w których realizują zadania służbowe

Źródło: opracowanie własne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2023 roku w ramach umów cywilnoprawnych był związany umowami zlecenia na:

- obsługę Noclegowni dla bezdomnych – 2 umowy,
- obsługę Ogrzewalni dla bezdomnych – 2 umowy,
- obsługę służby bhp – 1 umowa,
- obsługę prawną – 1 umowa,
- usługę opiekuna dowozu dzieci – 2 umowy,
- PZOoN /obsługę specjalistyczną składów orzekających i 1 pracownik obsługi / – 19 umów.

Ponadto, w ramach realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz zadań dodatkowych wynikających z realizacji przez komórki Ośrodka programów finansowanych ze środków zewnętrznych m.in. opieka wytchnieniowa, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – dział finansowo księgowy na dzień 31 grudnia 2023 r. obsługiwał ponad 190 umów ze zleceniobiorcami.

2.2 Szkolenia i doskonalenie pracowników

Dysponowanie zespołem pracowników wyposażonych w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie to niezbędny warunek prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej.

Kwalifikację kadry Ośrodka określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. /Dz. U. 2021 poz. 1960 ze zm/, ponadto w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz. U. 2023 poz.901 ze zm./ doprecyzowano kto może zostać pracownikiem socjalnym.

Zgodnie z art. 116 ust. 1 cyt. ustawy winna to być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie.

Ustawa z dnia 29 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U z 2024 poz. 177 ze zm./ również precyzyjnie określa wymogi kwalifikacyjne dla pracowników zatrudnianych na stanowiskach asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Wszyscy pracownicy Ośrodka spełniają wymogi kwalifikacyjne do piastowania stanowisk pracy realizując zadania służbowe w poszczególnych komórkach Ośrodka.

Dyrekcja i kadra kierownicza Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, celem wsparcia podległych pracowników w realizacji zadań i podniesienia poziomu ich wiedzy specjalistycznej – umożliwia i kieruje do udziału w różnorodnych formach poszerzania i doskonalenia wiedzy oraz rozwoju umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania systematycznie wzrastającego spektrum powierzanych obowiązków.

Pracownikom zatrudnionym w Ośrodku, tak na stanowiskach urzędniczych, jak i pomocniczych stwarza się warunki do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i doskonalenia warsztatu pracy, co przyczynia się do wzrostu efektywności świadczonej pracy oraz usprawnia sposoby radzenia sobie z nowymi sytuacjami czy wyzwaniem zawodowymi.

Pracownicy MOPS Biała Podlaska doskonalili swój warsztat pracy uczestnicząc w szeregu kursów, szkoleń, konferencji, seminariów i warsztatów podnoszących kwalifikacje i umiejętności zawodowe.

Tematyka szkoleń dla stanowisk pomocniczych dotyczyła tak zadań statutowych jak też szeregu nowych zadań wynikających z wprowadzanych programów rządowych m.in:

1. Usługi opiekuńcze w pomocy społecznej,
2. Egzekucja w pomocy społecznej, problematyka wystawiania elektronicznych tytułów wykonawczych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej (..),
3. Obsługa nienależnie pobranych świadczeń oraz odpłatności osób zobowiązanych w systemie POMOST – 2 pracowników,
4. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej – nowe zadania i obowiązki – 18 pracowników,
5. Integracja programu POMOST z systemem ZONE – 2 pracowników,
6. Identyfikator ofiar handlu ludźmi oraz program pomocy w dobrowolnym powrocie z reintegracji,
7. Jak być dobrym rodzicem zastępczym i adopcyjnym,
8. Dobro dziecka w rozumieniu prawnym i pracowników służb społecznych, więź jako czynnik chroniący rozwój człowieka.

Tematyka szkoleń dla stanowisk urzędniczych w tym kierowniczych obejmowała następująca zagadnienia:

1. Najnowsze zmiany, w szczególności obowiązujące od 1 lutego 2023 r. w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, oraz ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy(..),
2. Proces rozwoju więzi u dziecka,
3. Nowelizacja specustawy ukraińskiej,
4. Rewolucyjne zmiany w prawie pracy,
5. Jak poprawnie przeprowadzić zamówienie publiczne,
6. Regulamin pracy po zmianach kodeksu pracy w 2023 roku,
7. Najnowsze zmiany w realizacji świadczeń rodzinnych i związanych z nimi obowiązkami organu właściwego (..),
8. Obsługa systemu e-doręczenia,
9. Cykl spotkań dotyczą współpracy JST w zakresie zlecenia usług społecznych,
10. Najnowsze zmiany dotyczące świadczeń rodzinnych w szczególności zawartych w ustawie o świadczeniu wspierającym,
11. Piecza zastępcza – elektroniczacja postępowań administracyjnych w 2023 roku,
12. Raport oszczędzania energii przez samorządy,

13. Raportowanie umów do rejestru ministerstwa finansów i BIP przez jednostki sektora finansów publicznych,

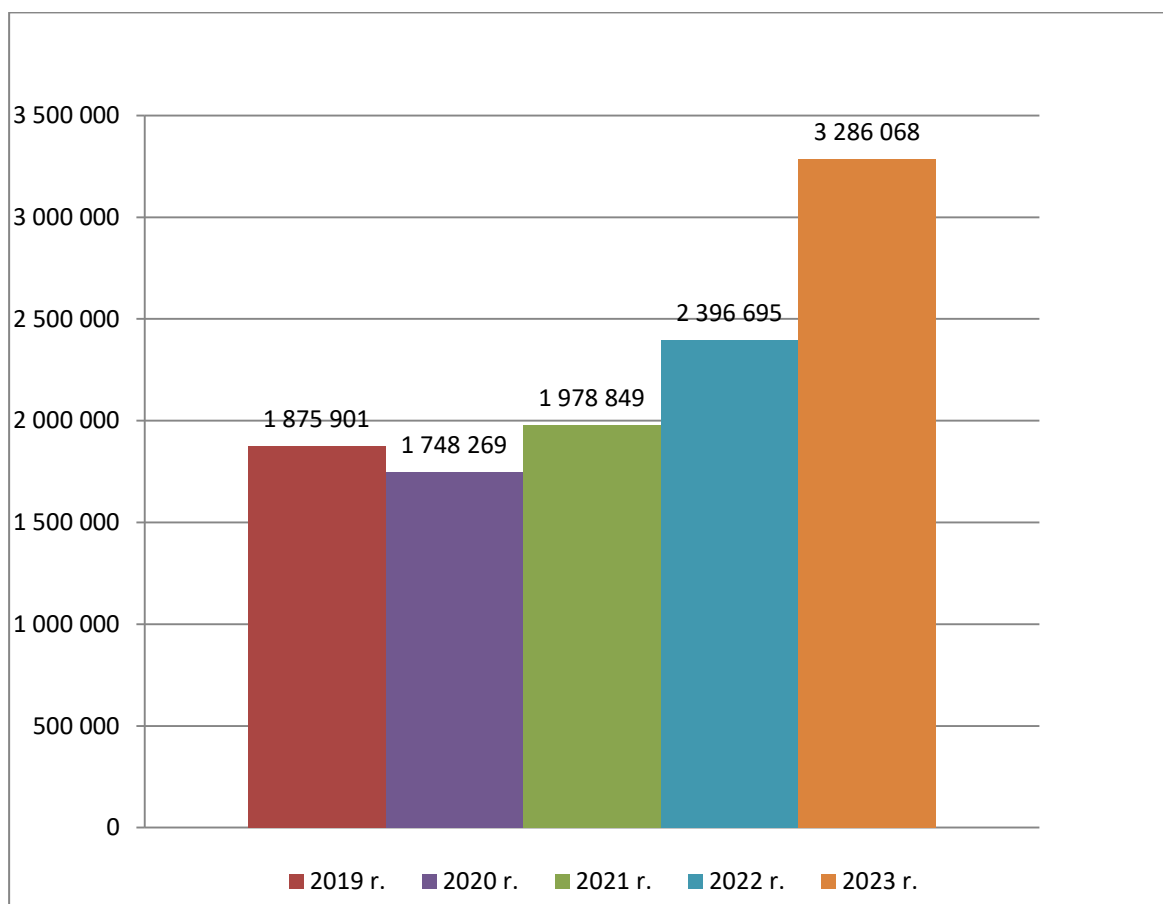
14. E-doręczenia w jednostkach pomocy społecznej.

W roku 2023 dyrektor Ośrodka wraz dwojgiem pracowników uczestniczyła w certyfikowanym 120 godzinnym kursie w ramach Studium Interwencji Kryzysowej w zakresie nabycia, doskonalenia umiejętności udzielania pomocy osobom będącym w kryzysie, co wpisuje się w organizację pracy tworzonego przez Ośrodek Punktu Interwencji Kryzysowej.

II. Struktura dochodów i wydatków

1. Dochody

Budżet dochodów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w latach 2019 – 2023 (zł)

Źródło: Opracowanie własne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku uzyskał łącznie dochody w wysokości 3 286 068,24 zł. W porównaniu z rokiem ubiegłym 2022, kiedy to dochody wyniosły 2 396 694,56 zł, nastąpił wzrost wykonanych dochodów o 37,11 %.

Wzrost wykonanych dochodów powstał przede wszystkim w następujących należnościach:

- częściowej odpłatności zobowiązanych rodzin za pobyt członków rodzin w domach pomocy społecznej oraz zwrotów z masy spadkowej po 3 zmarłych, ostatnio przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Kozuli (koszty, które zastępczo wniósł MOPS za pobyt w DPS),
- zwrotu wydatków za sprawienie pogrzebów,
- niewystępujących w 2022 r. częściowej odpłatności osób korzystających z usług opiekuńczych,
- odpłatności za opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Biała Podlaska,
- wpływów z tytułu zwrotów nienależnie pobranych w latach ubiegłych świadczeń rodzinnych,
- odpłatności za wydanie karty parkingowej,
- odsetek od nieterminowo regulowanych należności.

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w latach 2022 -2023 (zł)

	2022r.	2023r.	
Dochody uzyskane według realizowanych zadań	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	% zmian wykonania 2023/2022
Zadania własne	446 913,46	1 096 940,93	245,45%
Zadania własne - rządowe (dochody LUW)	124 540,04	171 511,84	137,72%
Zadania zlecone (dochody LUW)	1 825 241,06	2 017 615,47	110,54%
Razem	2 396 694,56	3 286 068,24	137,11%

Źródło: Opracowanie własne

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych pochodziły z następujących tytułów:

- częściowej odpłatności zobowiązanych rodzin za pobyt członków rodzin w domach pomocy społecznej na kwotę 550 614,76 zł,
- zwrotów pobranych w nadmiernej wysokości lub nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych na kwotę 6 827,21 zł,
- zwrotów wydatków świadczeń pieniężnych przez inne ośrodki pomocy społecznej na kwotę 6 726,93 zł,
- zwrotu wydatków za sprawienie pogrzebów na kwotę 16 000,00 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych na kwotę 30 900,00 zł,
- odsetek od nieterminowo regulowanych należności na kwotę 225,71 zł,
- zwrotu wydatków z innej jednostki budżetowej (opiekun stażysta) na kwotę 500,00 zł,
- wynagrodzenia płatnika świadczeń z ZUS i podatku dochodowego na kwotę 3 332,02 zł,
- częściowej odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze na kwotę 70 132,65 zł,
- odpłatności za korzystanie ze specjalistycznych usług transportowych na kwotę 9 160,00 zł,
- częściowej odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym na kwotę 939,60 zł,
- wpływów za obsługę zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na kwotę 90 052,45 zł,
- odpłatności za opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z innych powiatów (powiatu bialskiego, powiatu łukowskiego, powiatu ryckiego, powiatu nowodworskiego, powiatu lubelskiego, miasta Chełm, miasta Lublin, m.st. Warszawa) umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Biała Podlaska na kwotę 311 529,60 zł.

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych – rządowych realizowanych w latach ubiegłych jako zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego ustawami pochodziły z następujących tytułów:

- zwrotu pobranych nienależnie w latach ubiegłych zasiłków rodzinnych i należności wyegzekwowanych na poczet świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 116 746,64 zł,
- zwrotu nadpłaconych w latach ubiegłych i nienależnie pobranych zasiłków stałych na kwotę 20 051,05 zł,

- zwrotu pobranych nienależnie w latach ubiegłych świadczeń wychowawczych na kwotę 11 319,32 zł,
- zwrotu nienależnie pobranego w 2022 roku dodatku węglowego na kwotę 3 000,00 zł,
- odsetek od nieterminowo regulowanych należności na kwotę 20 394,83 zł.

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami pochodziły z następujących tytułów:

- zwrotów wypłaconych świadczeń wyegzekwowane od dłużnika alimentacyjnego w wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 1 065 493,04 zł,
- należności wyegzekwowane od dłużnika alimentacyjnego w wysokości wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na kwotę 53 441,32 zł,
- częściowej odpłatności osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych na kwotę 70 851,65 zł,
- odpłatności za wydanie duplikatów legitymacji osoby niepełnosprawnej i kart parkingowych na kwotę 13 395,00 zł,
- odsetek od nieterminowo regulowanych należności na kwotę 814 297,66 zł,
- wpłat kosztów upomnień, które wystawiono osobom zobowiązanym do zwrotu odpłatności na kwotę 136,80 zł.

2. Wydatki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku realizował zadania gminy i powiatu z podziałem na:

1. zadania budżetowe:

- zadania własne,
- zadania własne – rządowe,
- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone,
- zadania powierzone przez jednostki samorządu terytorialnego,

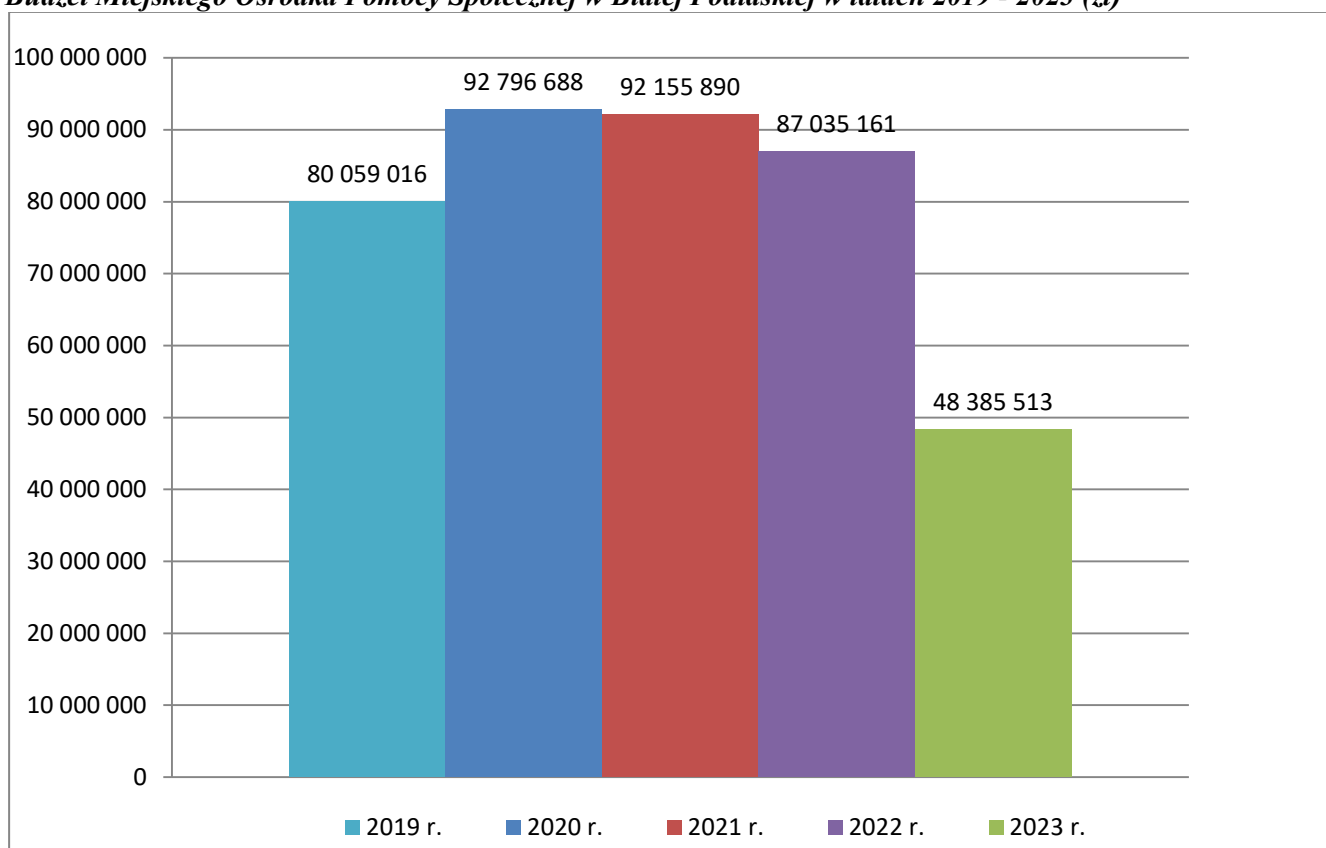
2. zadania pozabudżetowe.

Środki finansowe na realizację zadań budżetowych i pozabudżetowych w 2023 roku pochodziły z następujących źródeł:

- środków własnych Miasta Biała Podlaska,
- środków własnych innych jednostek samorządu terytorialnego,

- dochodów własnych – rządowych realizowanych w latach ubiegłych jako zadania z zakresu administracji rządowej,
- budżetu państwa jako dotacje celowe,
- Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
- Funduszu Pomocy,
- Funduszu Pracy,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Funduszu Solidarnościowego,
- Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w latach 2019 - 2023 (zł)

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki w 2023 roku wynosiły 54 907 634,42 zł, z tego:

1. wydatki budżetowe w ramach budżetowego planu finansowego wyniosły ogółem 48 385 512,76 zł,
2. wydatki poza planem finansowym (środki pozabudżetowe) wyniosły 6 522 121,66 zł, w tym z:

- a) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 3 482 799,33 zł,
- b) Funduszu Solidarnościowego w kwocie 3 036 762,33 zł,
- c) Krajowego Funduszu Szkoleniowego w kwocie 2 560,00 zł.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej poza planem finansowym (środki pozabudżetowe) (zł)

L.p.	Źródło finansowania	Wyszczególnienie zadania	Wartość w 2023 r.
1.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Zadania ustawowe - rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	3 274 432,83
2.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Aktywny Samorząd	208 366,50
3.	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	dofinansowanie kształcenia ustawicznego	2 560,00
4.	Fundusz Solidarnościowy	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	2 034 798,60
5.	Fundusz Solidarnościowy	Opieka wytechnieniowa	1 001 963,73
RAZEM			6 522 121,66

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku wydatki poza planem finansowym (środki pozabudżetowe) wyniosły ogółem 6 652 471,66 zł, co stanowiło wzrost o 7,40 % wykorzystanych środków 2022 roku. Wzrost wykorzystania wynikał przede wszystkim z zwiększenia kwoty na dofinansowanie rocznego pobytu jednej osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zatrudnionej w zakładzie aktywności zawodowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ponadto pierwszy raz Krajowy Fundusz Szkoleniowy dofinansował podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników.

Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania objęte budżetowym planem finansowym (zł)

L.p.	Wyszczególnienie finansowania zadań budżetowych realizowanych przez MOPS	Wartość w 2023 r.	% udziału ogółem
1.1.	Środki własne Miasta Biała Podlaska, w tym:	14 855 735,56	30,70
	1) zadania własne gminy i powiatu	14 684 594,39	30,35
	2) zadania własne rządowe gminy i powiatu	171 141,17	0,35
1.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa, w tym;	27 572 816,25	56,99
	1) zadania własne gminy i powiatu	2 978 315,54	6,16
	2) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie i powiatowi ustawami	24 594 500,71	50,83
1.3.	Środki z Funduszu Pracy, w tym:	184 427,34	0,38
	1) zadania własne gminy	184 427,34	0,38
1.4.	Środki z Funduszu Pomocy, w tym:	4 538 290,68	9,38
	1) zadania własne gminy i powiatu	274 545,59	0,57
	2) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie i powiatowi ustawami	4 263 745,09	8,81
1.5.	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym:	956 211,54	1,98
	1) zadania własne gminy	0,00	0,00
	2) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie ustawami	956 211,54	1,98
1.6.	Dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	278 031,39	0,57
	1) zadania gminne i powiatowe realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	278 031,39	0,57
RAZEM		48 385 512,76	100,00

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku wydatki budżetowe w ramach budżetowego planu finansowego wyniosły ogółem 48 385 512,76 zł, co stanowiło spadek o 44,40 % wykonanych wydatków 2022 roku (87 033 161,36 zł). Spadek wydatków dotyczył realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie i powiatu, finansowane z budżetu państwa jako dotacje celowe. Wynikał z:

- wprowadzonych zmian do rządowego programu "Rodzina 500 +". W miejsce gminnych i powiatowych organów właściwych realizatorem świadczeń

wychowawczych został Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który przyznawał i wypłacał już przyznane świadczenia za okres 2022/2023. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał jedynie świadczenia w ramach przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z lat ubiegłych. Zmniejszenie realizowanego zadania to kwota 24 443 635,13 zł.

- braku realizacji w 2023 roku dodatków osłonowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jedno świadczenie, w wyniku odwołania w Samorządowym Kolegium Odwoławczym. Zmniejszenie realizowanego zadania to kwota 4 244 486,35 zł.

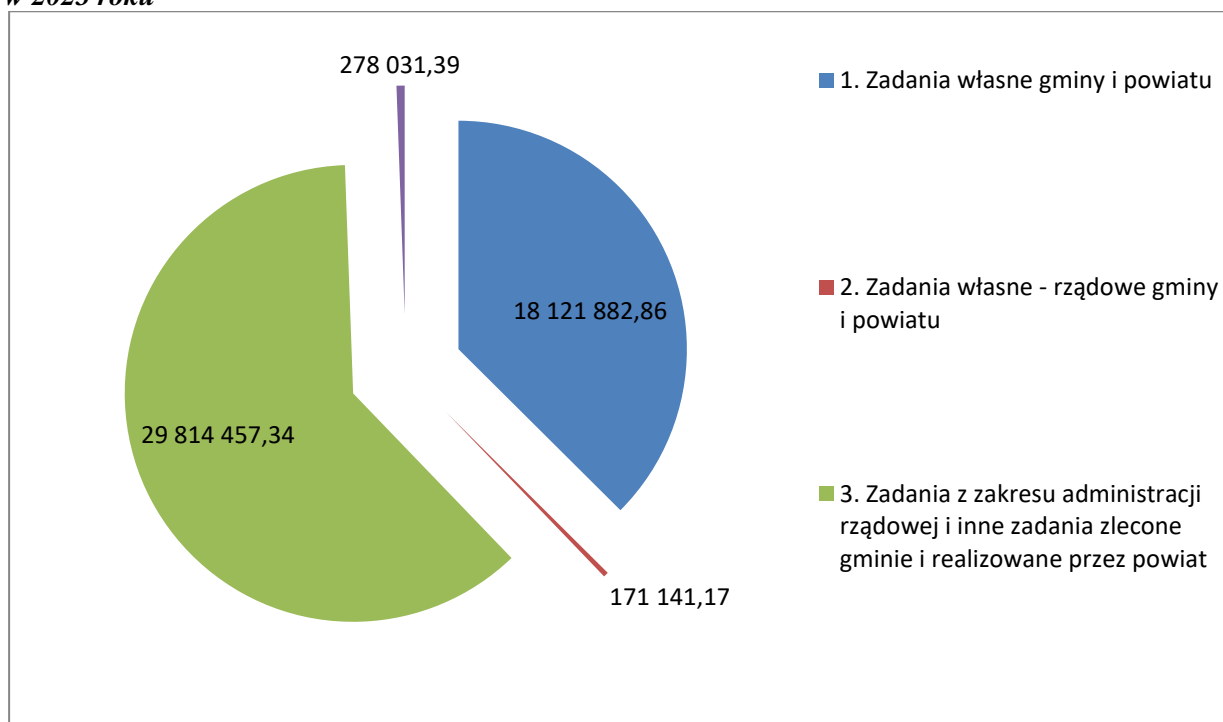
Ponadto spadek wydatków dotyczył realizacji zadań finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 tj. znikomej realizacji w 2023 roku dodatków węglowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenia, dla gospodarstw domowych, na podstawie poprawnych wniosków złożonych do 31.12.2022 r. oraz w wyniku odwołań w Samorządowym Kolegium Odwoławczym. Zmniejszenie realizowanego zadania to kwota 15 827 830,00 zł.

Natomiast wzrost wydatków na zadania własne gminy i powiatu spowodowany był m.in.:

- 1) przejęciem przez MOPS wszystkich realizowanych zadań w latach ubiegłych przez Urząd Miasta Biała Podlaska, tj:
 - a) dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego – ośrodki wsparcia – 1 808 839,76 zł,
 - b) finansowanie zadań własnych gminy – usługi opiekuńcze – 237 767,00 zł,
 - c) dotacje podmiotowe dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – 150 757,18 zł,
 - d) dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – 6 554,66 zł,
 - e) dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – rodziny zastępcze – 214 344,52 zł,
 - f) dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – placówki opiekuńczo – wychowawcze – 611 539,81 zł,
- 2) większymi wydatkami na realizację zadań ujętych w rozdziale 85508 – rodziny zastępcze o 758 554,78 zł w związku z:

- a) wzrostem od 1 czerwca 2023 roku wysokości świadczeń obligacyjnych, przyznawanych rodzinom zastępczym i osobom usamodzielnianym zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej,
- b) nowo powstałych rodzin z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz osoby zatrudnionej w nim do pomocy,
- c) wzrostem średniego miesięcznego kosztu utrzymania dzieci, w związku z umieszczeniem dzieci w nowo powstałych rodzinach zastępczych zawodowych,

Realizowane zadania bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki budżetowe realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 roku z podziałem na formy wsparcia (zł)

L.p.	Forma wsparcia	Wydatek w 2023 r.	% udziału ogółem
1.	Dodatki osłonowe i ich obsługa	510,00	0,00
2.	Realizacja "Gminnego Modelu Wychodzenia z Bezdomności"	13 846,80	0,03
3.	Utrzymanie mieszkania chronionego	19 145,28	0,04
4.	Wynagrodzenia opiekunów za sprawowanie opieki i ich obsługa	38 171,89	0,08
5.	Świadczenia wychowawcze i ich obsługa (w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego)	66 144,39	0,14
6.	Program " Korpus Wsparcia Seniorów"	87 680,92	0,18
7.	Pomoc materialna dla uczniów	154 032,80	0,32
8.	Rozliczenia z lat ubiegłych – nienależnie pobrane świadczenia w latach ubiegłych z dotacji wojewody lubelskiego	171 141,17	0,35
9.	Świadczenia osobom posiadającym Kartę Polaka i ich obsługa	223 603,38	0,46
10.	Funkcjonowanie i utrzymanie noclegowni i ogrzewalni dla bezdomnych	231 430,01	0,48
11.	Usługi opiekuńcze	237 767,00	0,49
12.	Wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	242 522,42	0,50
13.	Zasiłki celowe, pomoc w naturze i sprawienie pogrzebu	261 656,72	0,54
14.	Obsługa organizacyjno – techniczna Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	282 238,99	0,58
15.	Ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców (w tym wydatki ponoszone na wydanie decyzji)	449 562,86	0,93
16.	Pomoc dla cudzoziemców ze zgodą na pobyt tolerowany i ochroną uzupełniającą	487 863,55	1,01
17.	Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”	489 023,65	1,01
18.	Asystenci rodzin	496 656,20	1,03
19.	Zasiłki okresowe	516 403,19	1,07
20.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	569 035,00	1,18
21.	Świadczenia i inna pomoc na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	652 052,18	1,35
22.	Funkcjonowanie i utrzymanie Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności	681 182,11	1,41
23.	Dodatki węglowe, dodatki dla gospodarstw domowych, dodatki elektryczne, refundacja podatku vat i ich obsługa (Fundusz Przeciwdziałania COVID-19)	956 211,54	1,98
24.	Zapewnienie na własny koszt, zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	1 057 136,00	2,18
25.	Zasiłki stałe	1 114 177,75	2,30
26.	Utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych lub zakładach poprawczych oraz pomoc osobom pełnoletnim po opuszczeniu placówki opiekuńczo – wychowawczej, młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub zakładu poprawczego	1 211 117,45	2,50
27.	Ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego świadczeniobiorców	1 620 057,94	3,35
28.	Ośrodki wsparcia	1 808 839,76	3,74
29.	Dodatki mieszkaniowe	2 125 225,27	4,39
30.	Pobyt mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej	2 215 654,25	4,58

31.	Prowadzenie miejsc zakwaterowania dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	2 829 102,50	5,85
32.	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodziny zastępcze, pracownicy i koordynatorzy oraz osoby do pomocy, utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych jednostek samorządu terytorialnego	3 586 256,16	7,41
33.	Funkcjonowanie i utrzymanie MOPS	4 090 886,77	8,45
34.	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia "za życiem" i ich obsługa	19 399 176,86	40,09
RAZEM		48 385 512,76	100,00

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku najbardziej kosztowną formą wsparcia dla mieszkańców miasta, stanowiącą 40 % wykonanych wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej były świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia „za życiem” i ich obsługa.

III. Pomoc społeczna

1. Informacje ogólne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej pełni zarówno funkcję ośrodka pomocy społecznej, jak i powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Celem działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest:

- pomoc rodzinom i osobom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- wsparcie rodzin we właściwym wypełnianiu ich funkcji i zadań;
- pomoc osobom niepełnosprawnym;
- pomoc dzieciom pozbawionym opieki i wychowania.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowią: udzielenie świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, skierowania do noclegowni bądź ogrzewalni, a także przyznawanie biletu kredytowanego. Podstawą do wydania decyzji administracyjnej jest wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją.

W 2023 r. wydano 3014 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- cudzoziemcom w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- cudzoziemcom na podstawie zgody na pobyt tolerowany;
- obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Artykuł 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia najczęstsze powody ich powstawania:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego, które od 1 stycznia 2022 r. wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776,00 zł;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 600,00 zł na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów (przesłanki niedochodowej) określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W 2023 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto 968 rodzin, liczących 2 031 osób, co stanowi 3,71% ogólnej liczby mieszkańców Białej Podlaskiej (stan na dzień 31.12.2023 r. - 54 768 mieszkańców).

Liczba rodzin oraz osób występujących w tych rodzinach, korzystających z pomocy społecznej w latach 2021 - 2023, z podziałem na występujące problemy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w tych rodzinach		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ubóstwo	473	423	422	931	915	804
Sieroctwo	3	3	1	3	5	1
Bezdomność	56	52	37	56	52	37
Potrzeba ochrony macierzyństwa	76	71	87	387	375	425
Bezrobocie	419	342	307	954	858	723
Niepełnosprawność	390	387	399	770	753	743
Długotrwała lub ciężka choroba	194	203	273	317	324	452
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	156	151	157	488	533	565
Przemoc w rodzinie	11	8	3	37	21	8
Alkoholizm	177	178	161	251	247	229
Narkomania	12	10	11	17	13	19
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	18	25	23	24	51	37

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	8	23	34	18	40	70
Zdarzenie losowe	0	3	1	0	6	1
Sytuacja kryzysowa	0	8	0	0	23	0

Źródło: Opracowanie własne

Do głównych przyczyn powstania trudnych sytuacji w rodzinach wymagających interwencji pracowników socjalnych, a tym samym konieczności udzielenia pomocy, zaliczyć należy od lat ubóstwo wynikające głównie z niepełnosprawność oraz bezrobocia.

Niedostateczna ilość miejsc pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia oraz uzależnienia, decydują o wysokiej liczbie osób pozostających bez pracy, a tym samym wymagających wsparcia. W rodzinach występuje ponadto jednocześnie kilka powodów korzystania z pomocy społecznej.

Struktura rodzin korzystających z pomocy MOPS w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		OGÓLEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓLEM	1	968	2 031
z tego o liczbie osób:	2	512	512
1	3	168	336
2	4	116	348
3	5	87	348
4	6	45	225
5	7	40	262
6 i więcej	8	283	1 109
w tym (z wiersza 1)	9	100	278
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓLEM	10	95	353
z tego o liczbie dzieci:	11	50	235
1	12	24	141
2	13	10	70
3	14	4	32
4	15	0	0
5 i więcej	16	138	456
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM	17	56	133
o liczbie dzieci:	18	47	154
1	19	26	113
2	20	9	56
3	21	185	268
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM	22	125	125
z tego o liczbie osób:	23	43	86
1	24	13	39
2	25	4	18
3			
4 i więcej			

Źródło: Opracowanie własne

3. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej

3.1. Schronienie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od listopada 2008 r. prowadzi noclegownię dla osób bezdomnych, która mieści się przy ul. Kąpielowej 11. Noclegownia funkcjonuje przez cały rok, przy czym w okresie jesienno – zimowym tj. od 1 października do 30 kwietnia czynna jest w godzinach od 18.00 do 8.00, a w okresie wiosenno – letnim w godzinach od 19.00 do 7.00. Noclegownia dysponuje 20. miejscami noclegowymi. Ponadto w okresie jesienno – zimowym w tym samym budynku uruchamiana jest ogrzewalnia.

W roku 2023 z możliwości schronienia w noclegowni w Białej Podlaskiej korzystało 31 osób bezdomnych.

Na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wydatkowano 30 701,64 zł. Kwotę tę stanowiły koszty utrzymania noclegowni; zakup oleju opałowego, zużycie energii elektrycznej, wody, gazu, odprowadzanie ścieków, usługi telekomunikacyjne, kominiarskie, pralnicze, zakup środków czystości, podatek od nieruchomości.

Bezdomnym udzielana była pomoc w formie schronienia, pomocy rzeczowej, finansowej, prawa do świadczeń zdrowotnych oraz pracy socjalnej. Praca socjalna ma na celu zapobieganie wykluczeniu osób bezdomnych, zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych oraz dążenie do usamodzielnienia poprzez kierowanie na terapię odwykową osób uzależnionych od alkoholu i działania związane z aktywizacją zawodową, dążenie do integracji osób bezdomnych ze społeczeństwem. Dlatego dokonywana jest diagnoza przyczyn bezdomności, zagrożeń z niej wynikających oraz ocenia się możliwości wyjścia z bezdomności. Bardzo ważnym elementem prowadzonych działań jest stała współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądową Służbą Kuratorską, organizacjami pozarządowymi, szpitalami, przychodniami lekarskimi i Powiatowym Urzędem Pracy.

3.2. Dożywianie

Na podstawie przepisów Uchwały 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M. P. z 2018 r., poz. 1007) oraz Uchwały Nr III/21/18 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, prowadzone były działania mające zapewnić pomoc w zakresie dożywiania dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia

szkoły ponadgimnazjalnej oraz działania zmierzające do zapewnienia posiłku lub żywności osobom tego pozbawionym. Chodzi głównie o długofalowe działania zapobiegające zjawisku niedożywienia oraz poprawy poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

W ramach realizowanego programu przyznawana była pomoc w formie:

- gorących posiłków w szkole i przedszkolu lub żłobku dla dzieci i młodzieży,
- gorących posiłków dla osób dorosłych,
- dowozu posiłków osobom starszym, niepełnosprawnym,
- świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Ogółem wydatkowano środki w wysokości **489 023,65 zł**. Środki własne gminy przeznaczone na ten cel to **97 804,73 zł**, co stanowi 20 % wartości zadania, natomiast otrzymana dotacja Wojewody Lubelskiego wyniosła **391 218,92 zł**, tj. 80 %.

Z pomocy w formie posiłku skorzystało 355 osób w tym:

- w formie jednego gorącego posiłku 116 osób dorosłych,
- z suchego prowiantu skorzystało 22 osoby bezdomne,
- z posiłków w przedszkolach i szkołach skorzystało 239 dzieci i młodzieży,
- z dowozu posiłków skorzystało 8 osób.

Pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności udzielono 164 osobom.

Wydatki obejmowały:

- zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności w kwocie **135 500,00 zł**,
- zakup posiłków dzieciom w żłobku, przedszkolach, uczniom w szkołach w kwocie **142 597,15 zł**,
- usługę w zakresie przygotowania i wydawania jednego gorącego posiłku osobom dorosłym **210 926,50 zł**, w tym wydatki na dowóz posiłków w kwocie **11 585,00 zł** oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych w formie suchego prowiantu **6964,50 zł**.

3.3. Praca socjalna

Praca socjalna jako podstawowe zadanie pomocy społecznej, realizowane jest niezależnie lub równolegle z pozostałymi formami wsparcia i świadczeniami przyznawanymi osobom występującym o przyznanie pomocy.

Praca socjalna w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania społecznego. Pomocy w formie pracy socjalnej udziela się niezależnie od sytuacji materialnej osoby lub rodziny, nie wymaga to przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2023 r. pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono 790. rodzinom liczącym 1676 osób, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 113. rodzinom liczącym 261 osób.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej obejmowały m.in.:

- pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych, zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego oraz informowanie o uprawnieniach;
- pomoc w rozwiązywaniu lub łagodzeniu konfliktów, wspieranie ofiar przemocy, informowanie o poradnictwie specjalistycznym oraz grup wsparcia i terapii (w szczególności terapii leczenia uzależnień) oraz motywowanie do skorzystania z takiego poradnictwa. W ramach pracy z rodziną pracownicy socjalni współpracowali m.in. z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką rodzin i dzieci;
- pomoc w załatwieniu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej, np. złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie na raty zaległości w opłatach mieszkaniowych oraz mobilizowanie do wykonywania prac porządkowych w mieszkaniu i motywowanie do utrzymania czystości;
- motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy,
- zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, pomoc przy ubieganiu się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, udzielanie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, pomoc w uzyskaniu konsultacji lekarskiej, motywowanie do systematycznego leczenia.

Rodziny objęte pracą socjalną:

Wyszczególnienie	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	539	1173	730	1 570	790	1 676
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	24	53	105	250	113	261

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Usługi opiekuńcze

W 2023 r. usługi opiekuńcze na rzecz osób, które ze względu na wiek lub niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób świadczone były przez Białą Spółdzielnię Socjalną „CARITAS”, na zlecenie MOPS. Oferent wyłoniony został na podstawie konkursu na realizację zadania publicznego „Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom zamieszkałym na terenie Gminy Miejskiej Biała Podlaska”. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych i opiekę higieniczną, zapewnienie w miarę możliwości kontaktów z otoczeniem, wykonywanie podstawowych czynności domowych, pomoc w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych, rodzinnych oraz załatwianie spraw urzędowych.

W 2023 r. z tej formy pomocy skorzystało 88 osób, a wydatkowana kwota na ten cel to 237 767,00 zł, zrealizowano 9 141,5 godzin usług opiekuńczych, w tym 88 godzin świadczonych w dni wolne od pracy i święta.

Średnio jednej osobie w ciągu roku przyznano ok. 103 godzin usług opiekuńczych. Koszt jednej godziny usług wynosił 26,00 zł w dni robocze, a w dni wolne od pracy i święta 27,00 zł.

Warunki odpłatności za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr I/4/06 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 10 lutego 2006 r.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

2022 rok		2023 rok	
Liczba osób	Liczba Godzin	Liczba osób	Liczba godzin
88	11765	88	9141,5

Źródło: Opracowanie własne

3.5. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 44 ustawy o pomocy społecznej, sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zadanie to realizowane było zgodnie z Uchwałą Nr VIII/47/15 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu.

W 2023 roku MOPS sprawiono 8 pochówków za łączną kwotę 51 859,98 zł. Średni koszt pochówku wyniósł 6 482,50 zł.

3.6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, MOPS opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały i osoby realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Dotyczy to osób, które nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

W 2023 r. wydatkowano kwotę 120 489,44 zł.

W ramach tego świadczenia w 2023 r. opłacano składkę zdrowotną za:

- 182 osoby pobierające zasiłek stały,
- 54 osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej.

3.7. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Osoby, które nie są ubezpieczone na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych z budżetu państwa, jeżeli posiadają obywatelstwo polskie, zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Potwierdzeniem prawa do tych świadczeń jest decyzja administracyjna poprzedzona wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Zadanie to jest finansowane przez budżet państwa wraz z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz kosztami związanymi z wydaniem decyzji administracyjnej.

W 2023 r. wydano 60 decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ze środków z budżetu państwa na obsługę tego zadania pozyskano 3 000,00 zł.

3.8. Kierowanie do domów pomocy społecznej

O skierowanie do domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Pracownicy MOPS prowadzili postępowania związane ze skierowaniem do domu pomocy społecznej, informowali o obowiązujących przepisach prawa w zakresie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt, przeprowadzali wywiady środowiskowe, wspierali w gromadzeniu niezbędnej dokumentacji, oceniali sytuację osób w kontekście spełnienia przesłanek do umieszczenia w domu pomocy społecznej, przeprowadzali wywiady alimentacyjne oraz na ich podstawie przygotowywali umowy określające wysokość wnoszonej przez zainteresowanych opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej.

W 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywało 69 mieszkańców Gminy Miejskiej Biała Podlaska, za których Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej ponosił częściową odpłatność.

Mieszkańcy Białej Podlaskiej przebywali w domach pomocy społecznej tj.: w Kalince, Kodniu, Konstantynowie, Kostomłotach, Kozuli, Matczyni, Młodzieszynie, Popkowicach, Różance, Ryzkach.

Na ten cel w 2023 roku wydatkowano kwotę **2 215 654,25** zł. Na dzień 31 grudnia 2023 r. nie było osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Spośród osób przebywających w 2023 r. w domach pomocy społecznej 6 osób zmarło.

3.9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmuje zwłaszcza: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,

pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

W 2023 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 74 osób niepełnosprawnych, w tym 66 dzieci.

Usługi świadczone były przez następujące podmioty:

1. Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym, Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat” w Białej Podlaskiej.
2. Stowarzyszenie „Synergia” w Lublinie.

Łącznie na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wydatkowano kwotę 569 035,00 zł.

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych

Wyszczególnienie	2022 rok		2023 rok	
	Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	77	6 764	74	6 815

Źródło: Opracowanie własne

4. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

4.1. Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776 zł.
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 600 zł.
- maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosi 719,00 zł, minimalna zaś, określona ustawowo 30 zł miesięcznie.

W 2023 r. na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano kwotę 1 114 177,75 zł przysługujących 199 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie był niższy od kryterium dochodowego, w tym:

- 171 osobom samotnie gospodarującym,
- 28 osobom w rodzinach.

Łącznie wypłacono 1 925 świadczeń.

4.2. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwałą chorobę.

Na tę formę pomocy w 2023 r. wydatkowano kwotę 516 403,19 zł, środki pochodziły z dotacji Wojewody Lubelskiego.

Wypłacono 1291 świadczeń 343 rodzinom, w szczególności

- z powodu bezrobocia – 199 rodzinom
- z powodu niepełnosprawności – 61 rodzinom
- z powodu długotrwałej choroby – 51 rodzinom
- pozostałe – 107 rodzinom.

Średnia wysokość miesięcznego świadczenia wynosiła 400,00 zł.

4.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach ustawa o pomocy społecznej dopuszcza możliwość przyznania pomocy osobie lub rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego, przyznanie specjalnego zasiłku celowego oraz zasiłku celowego w przypadku poniesienia strat w wyniku zdarzenia losowego.

Na zasiłki celowe i w naturze w 2023 r. wydatkowano kwotę 209 796,74 zł.

Pomoc udzielono 403 rodzinom.

Zasiłki celowe były przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na: zakup odzieży, obuwia, opału, podstawowych środków czystości, kosztów zużycia energii elektrycznej i czynszu, w tym:

- specjalne zasiłki celowe przyznano 192 rodzinom w kwocie 113 571,00 zł,
- udzielono pomoc 1 osobie w formie biletu kredytowanego (50,50 zł),
- udzielono pomocy 1 rodzinie w wyniku zdarzenia losowego (776,00 zł)
- wykupiono leki na podstawie recept lekarskich 4 osobom za kwotę (948,25 zł).

4.4. Świadczenia na rzecz cudzoziemców z pobytem tolerowanym

W 2023 r. udzielono pomocy 3 rodzinom cudzoziemskim, które uzyskały zgodę na pobyt tolerowany lub zgodę na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ww. rodzinom została przyznana pomoc w łącznej kwocie **15 600 zł**. Pomoc przeznaczona była na dofinansowanie potrzeb bytowych, tj. zakup żywności, niezbędnego ubrania, obuwia, dofinansowanie do pokrycia kosztów utrzymania mieszkania, schronienia oraz opłacenia obiadów dzieciom w szkole. We współpracy z Fundacją Klauni bez Granic oraz Fundacją Homo Faber zorganizowano wycieczkę do Lublina dla 50 osób mieszkających na terenie miasta Biała Podlaska. Ponadto w ramach współpracy z Fundacją Homo Faber cyklicznie świadczona była pomoc w zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego na rzecz cudzoziemców zamieszkujących na terenie miasta Biała Podlaska.

4.5. Świadczenia na rzecz cudzoziemców ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą

W 2023 r. udzielono pomocy 34 rodzinom cudzoziemskim, które uzyskały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Łącznie wydatkowano **472 263 zł.**

Pracownik socjalny z 34 rodzinami realizował indywidualny program integracji cudzoziemca. W ramach realizowanego programu pracownik socjalny podejmował działania zmierzające do przystosowania rodzin cudzoziemskich do prawidłowego i zgodnego z obowiązującym prawem funkcjonowania w Polsce, tj. pomoc w znalezieniu mieszkania, w uzyskaniu prawa do świadczeń zdrowotnych, pomoc w zakresie nauki języka polskiego, pomoc w zakresie załatwiania spraw w instytucjach i urzędach, jak również w zakresie kontaktów ze środowiskiem lokalnym.

W 2023 r. opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 8 cudzoziemców, którzy uzyskali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Łącznie wydatkowano **3 753,18 zł.**

Pracownik socjalny jako członek Lokalnego Zespołu Współdziałania działającego na mocy porozumienia w sprawie standardowych procedur postępowania w zakresie rozpoznawania przeciwdziałania oraz reagowania na przypadki przemocy seksualnej lub przemocy związanej z płcią wobec cudzoziemców przebywających w ośrodkach dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy zawartego pomiędzy Urzędem do Spraw Cudzoziemców, Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHACER), Komendantem Głównym Policji, Fundacją „La Strada” oraz Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć uczestniczył w 7 spotkaniach Zespołu. Pracownik socjalny uczestniczył w pracach Zespołu w zakresie wymiany doświadczeń oraz pogłębiania tematyki uchodźstwa z przedstawicielami instytucji rządowych i pozarządowych.

4.6. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

W 2023 r. wydatkowano kwotę **37 607,78 zł**, czterem opiekunom prawnym, zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 23 marca 2018 r. Sygn. akt III Nsm 35/18. tj., z dnia 30 listopada 2022 r. Sygn. akt. III RNs 292/22, z dnia 19 grudnia 2022 r. Sygn. akt III RNs 460/22, z dnia 13 stycznia 2023 r. Sygn. akt III RNs 510/22.

Koszty obsługi ww. zadania (1,5%) to **564,11 zł** (zakup materiałów biurowych).

IV. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Uchwałą Nr VII/70/19 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego poz. 5535 oraz poz. 5536) oraz zarządzeniem Nr 201/19 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 31 października 2019 r. (z późn. zm.) do 4 września 2023 r. funkcjonował **Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej**.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), która nakładała obowiązek powołania nowego zespołu interdyscyplinarnego w dniu 4 września 2023 r. uchwałą Nr LIV/59/23 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Białej Podlaskiej (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego poz. 4443) oraz zarządzeniem Nr 170/23 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 4 września 2023 r. został powołany **Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Białej Podlaskiej**.

W skład Zespołu wchodzi 13 przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. W 2023r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249, z późn. zm.) i w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska.

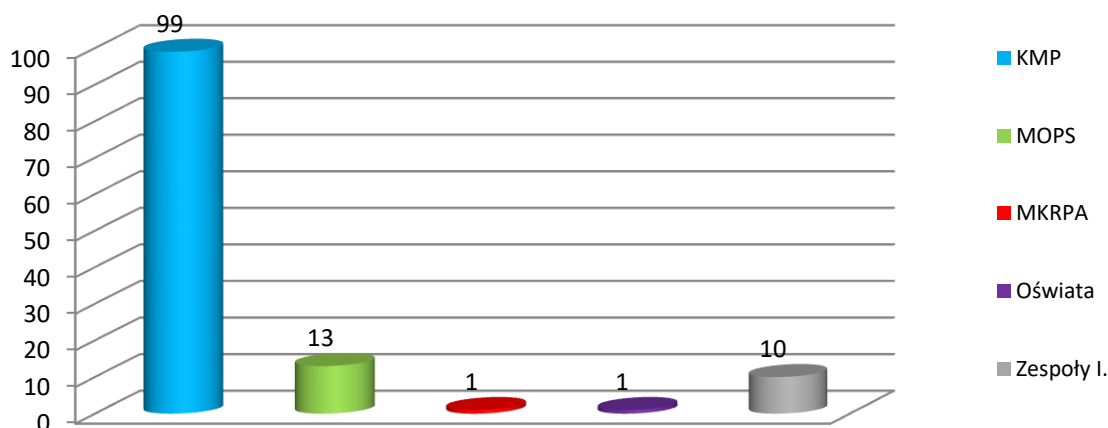
Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „**Niebieskie Karty**” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny prowadził **168 „Niebieskich Kart”**.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło **124 „Niebieskich Kart”** w tym:

- **99** z Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej,
- **13** z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej,
- **1** z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Biała Podlaska,

- 1 z placówki oświatowej (Zespół Szkół Zawodowych nr 1),
- 10 z Zespołów Interdyscyplinarnych.

Liczba "Niebieskich Kart - A" w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 r. Zespół powołał **76 grup roboczych** i **60 grup diagnostyczno – pomocowych** w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej. Odbyło się **164 posiedzeń grup roboczych** i **122 posiedzenia grup diagnostyczno – pomocowych** w ramach, których zostało wypełnionych **103 „Niebieskich Kart – C”** z osobami doznającymi przemocy oraz **66 „Niebieskich Kart – D”** z osobami stosującymi przemoc domową.

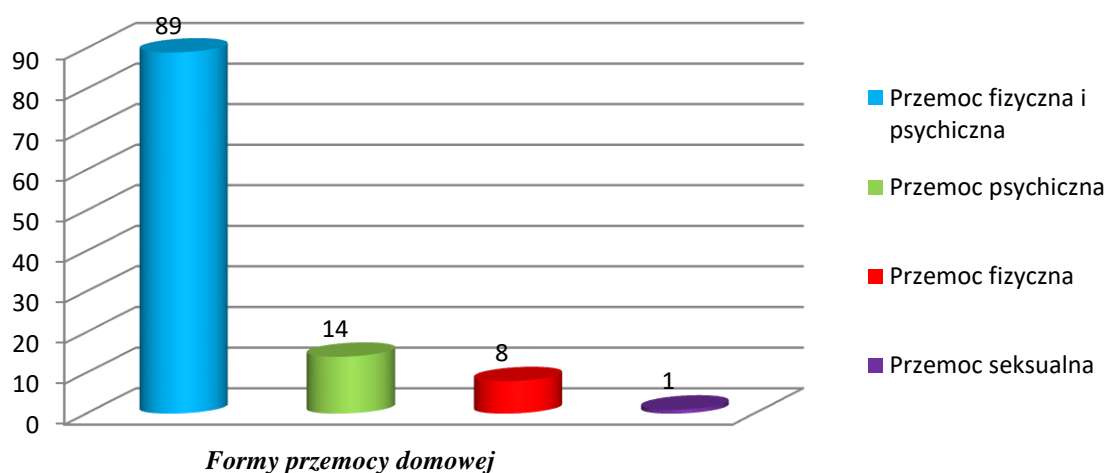
W okresie sprawozdawczym w **112 rodzinach** wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Wśród osób doznających przemocy domowej występowała zdecydowana przewaga kobiet – **95**. Poza tym **7** mężczyzn i **16** dzieci w tym **11** chłopców i **5** dziewczynek bezpośrednio doznawało przemocy domowej. Dzieci będącymi świadkami przemocy domowej było **117**, w tym **70** chłopców i **47** dziewczynek.

Wśród osób stosujących przemoc domową było **102** mężczyzn i **12** kobiet.

69 osób stosujących przemoc domową nadużywało alkoholu, **8** osób nadużywało alkoholu i środków odurzających, **5** osób nadużywało środków odurzających.

W 124 wdrożonych procedurach „Niebieskie Karty” **89** osób doznawało przemocy fizycznej i psychicznej, **14** osób doznawało przemocy psychicznej, **8** osób przemocy fizycznej i **1** osoba doznawała przemocy seksualnej.

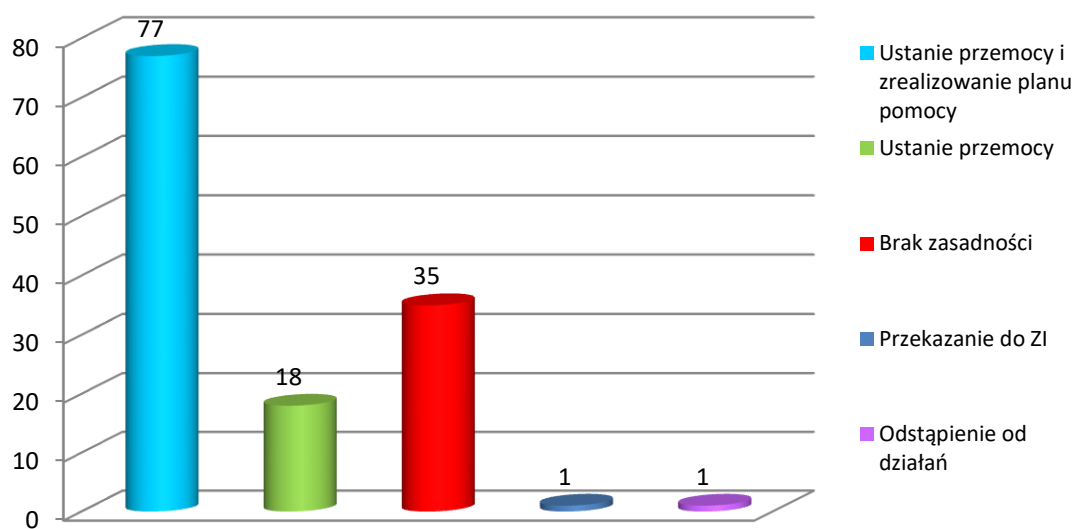
Formy przemocy występujące w rodzinach obrazuje poniższy wykres.

Źródło: Opracowanie własne

Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Białej Podlaskiej w okresie sprawozdawczym zakończył **132 „Niebieskie Karty”** w tym:

- **77** z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- **18** z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej,
- **35** z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,
- **1 „Niebieska Karta”** została przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- **1** odstępienie od dalszych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Liczba zakończonych "Niebieskich Kart" w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne

Zespół złożył **45** wniosków o wgląd w sytuację dzieci do Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej III Wydział Rodzinny i Nieletnich, **4** zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się do Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej, **8** wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe osób stosujących przemoc do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Biała Podlaska.

W 2023 r. w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska na lata 2021 – 2025 Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Białej Podlaskiej:

1. Prowadził stronę internetową Zespołu na portalu społecznościowym, na której na bieżąco były podawane informacje o tematyce przemocy, w tym między innymi o dostępności do lokalnych instytucji działających na rzecz osób uwikłanych w przemoc.
2. Rozpowszechniał informacje o funkcjonowaniu Zespołu oraz o instytucjach i podmiotach udzielających pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Biała Podlaska.
3. Upowszechniał materiały edukacyjne poświęcone zjawisku przemocy domowej.
4. Członkowie Zespołu i grup diagnostyczno – pomocowych zwiększali wiedzę, kompetencje i umiejętności poprzez udział w szkoleniach stacjonarnych i online tj. „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany” w dniu 16.03.2023 r., "Wykorzystanie **Dialogu Motywującego** w pracy

z osobami doznającymi **przemocy w rodzinie**" w dniu 11.05.2023 r. i 29.05.2023 r., „Interwent skuteczny wobec przemocy” w dniach 21.06.2023 r. – 23.06.2023 r., „Szkolenie dla Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno – Pomocowych” w dniach 08.11.2023 r. – 09.11.2023 r.

Na terenie miasta Biała Podlaska w 2023 r. funkcjonował Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem przy ul. Narutowicza 37 prowadzony przez Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape” z siedzibą w Lublinie gdzie osoby dotknięte przemocą mogły uzyskać pomoc i wsparcie oraz Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz z przemocą domową przy ul. Moniuszki 29. Punkt prowadzony był przez Fundację Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom „Odnaleźć Siebie”.

W mieście Biała Podlaska prowadzony był program wsparcia i terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc przez Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Krokus” przy ul. Łomaskiej 79.

V. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej realizuje zadania w oparciu o:

- ustawę z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44),
- rozporządzenie MG, PiPS z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r., poz. 857),
- rozporządzenie MPiPS z 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1438),
- rozporządzenie MPiPS z 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., Nr 17, poz. 162 z późn. zm.),
- rozporządzenie MPiPS z 18 grudnia 2007 r. w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2007 r., Nr 250, poz. 1875),
- rozporządzenie MPiPS z 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 843),

- rozporządzenie MPiPS z 18 czerwca 2014 r. w sprawie rodzaju placówek uprawnionych do uzyskania kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 818),
- zarządzenie Nr 8/2002 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie powołania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej,
- zgodę Wojewody Lubelskiego z 12 czerwca 2002 r. na powołanie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej i ustalenie obszaru jego działania,
- ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1047 z późn. zm.) ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, ze zm.),
- ustawa z dnia 19.12.2023 r. o szczególnych rozwiązaniach w celu zachowania ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2023 poz. 2768),
- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

1. Informacje ogólne

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 8/2002 z dnia 31 lipca 2002 r., realizuje zadania z zakresu administracji rządowej jako organ pierwszej instancji w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Obszarem działań Zespół obejmuje miasto Biała Podlaska i powiat bialski. Skład Zespołu stanowią: przewodniczący, sekretarz, 2 pracowników będących członkami składów orzekających, 16 lekarzy (o specjalizacji w zakresie: pediatrii, kardiologii, okulistyki, otolaryngologii, psychiatrii, neurologii, rehabilitacji medycznej, medycyny rodzinnej i chorób wewnętrznych), 5 psychologów, 7 pedagogów, 7 doradców zawodowych, 6 pracowników socjalnych.

W 2023 r. odbyło się **221 posiedzeń składów orzekających** z udziałem przewodniczącego składu – lekarza i członków składu, średnio 15 w miesiącu (w 2022 r. odbyło się 190 posiedzeń). W związku z dużym napływem wniosków na 1 komisji wydawanych jest około 20 orzeczeń (w poprzednich latach było około 15 orzeczeń). Znaczna większość posiedzeń odbywa się po godzinie 15:30.

Zespół przetwarza dane i obsługuje system elektroniczny EKSMOoN.

Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN), wdrożony w zespołach ds. orzekania o niepełnosprawności, funkcjonuje w Polsce od 2008 r. Służy gromadzeniu danych dotyczących procesu orzekania o niepełnosprawności. Wspomaga rejestrację i proces wydawania orzeczeń o niepełnosprawności przez wojewódzkie i powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Wykorzystywany jest również do kontroli wniosków i odwołań oraz orzeczeń wydawanych na obszarze całego kraju, a także do prowadzenia bieżących analiz przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

2. Realizacja zadań

Niepełnosprawność jest problemem społecznym o dużym zasięgu i dotyczy ludzi niezależnie od ich wieku, statusu społecznego czy materialnego. Za osobę niepełnosprawną prawnie uważa się osobę, która posiada orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, dla osób powyżej 16 roku życia: znaczny, umiarkowany i lekki. W przypadku dzieci od 0 – 16 roku życia ustala się fakt niepełnosprawności. W zależności od stanu zdrowia dziecka uprawniające do zasiłku lub świadczenia pielęgnacyjnego. Orzeczenie wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej przekłada Wojewodzie kwartalne informacje z realizacji zadań.

Początek roku 2023 to dalszy czas stosowania aktów prawnych dotyczących stanu epidemii COVID -19. Na mocy których wydane orzeczenia w okresie 05.08.2023 r. i przed dniem 30.09.2024 r. upłynął termin ważności ulegają przedłużeniu do dnia 30.09.2024 r. jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego, ostatecznego orzeczenia.

W związku konfliktem zbrojnym na Ukrainie Zespół nadal stosuje obowiązujące przepisy regulujące zasady wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności uchodźcom wojennym z terenu Ukrainy.

- wydawane wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności są przetłumaczone na język ukraiński,
- **Zespół zapewnia udział tłumacza przy wykonywaniu czynności procesowych**, które wykonywane są w języku polskim. Są to czynności związane z obowiązkiem przeprowadzenia przez organ w toku postępowania specjalistycznego wywiadu przez

przewodniczącego i członków składów orzekających z osoba zainteresowaną lub przedstawicielem ustawowym dziecka,

- w 2023 r. wydano **19 orzeczeń** obywatelom Ukrainy,
- nadal są planowane i rozliczane przez PZOoN środki pochodzące z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej "CAS".

3. Wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności złożone w 2023 r.

W 2023 roku do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej wpłynęło **ogółem 2810 wniosków** (w 2022 r. – 2356) **nastąpił wzrost ok. 19 % tj. więcej o 454 wnioski** w porównaniu do roku ubiegłego, z tego **2477** to wnioski osób powyżej 16 roku życia, **333** wnioski do 16 roku życia.

Wnioski osób powyżej 16 roku życia

Lp.	Cel złożenia wniosku	liczba
1.	odpowiednie zatrudnienie	367
2.	Szkolenie	5
3.	uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	26
4.	konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	268
5.	korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	1216
6.	zasiłek pielęgnacyjny	224
7.	korzystanie z karty parkingowej	234
8.	inne (ulgi podatkowe, ulgi w przejazdach środkami komunikacji publicznej, ulgi telekomunikacyjne, prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju)	137
	razem	2477

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski osób do 16 roku życia

Lp.	Cel złożenia wniosku	liczba
1.	zasiłek pielęgnacyjny	222
2.	świadczenie pielęgnacyjne	88
3.	inne (konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystanie z karty parkingowej, prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju, uzyskanie przez opiekuna urlopu wychowawczego w dodatkowym wymiarze)	23
	razem	333

Źródło: Opracowanie własne.

Zdecydowana większość osób ubiegała się o wydanie orzeczenia w celu środowiskowego wsparcia, odpowiedniego zatrudnienia, uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego i karty parkingowej.

4. Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydane w 2023 r.

W roku 2023 składy orzekające Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej na podstawie złożonych wniosków wydały łącznie **2570 orzeczeń**, (zanotowano **wzrost o 377 orzeczeń tj. o 13 %** w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego) w tym **2267** orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i **303** o niepełnosprawności.

Struktura wydanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia

orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności			orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	Orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	Razem
Znaczny	umiarkowany	lekki	100	46	2267
900	838	383			

Źródło: Opracowanie własne.

Struktura wydanych orzeczeń osobom do 16 roku życia

orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	Razem
288	13	2	303

Źródło: Opracowanie własne.

5. Legitymacje o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydane w 2023 r.

Z dniem 1 września 2017 r. weszły w życie nowe regulacje prawne dotyczące zasad wydawania legitymacji dokumentującej niepełnosprawność i określiły nowy wzór legitymacji osób niepełnosprawnych (zmiana rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz .U. 17.08.2017 r. poz.1541). Organem uprawnionym do jej wydania jest właściwy miejscowo powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zespół otrzymuje od Wojewody Lubelskiego dodatkowe środki na dystrybucję nowych blankietów legitymacji, produkowanych przez Wytwórnę Papierów Wartościowych S.A. z siedzibą w Warszawie.

W 2023 r. wydano osobom niepełnosprawnym **452 legitymacje** dokumentujące niepełnosprawność. W porównaniu z ubiegłym rokiem to wzrost o 104 legitymacje.

6. Karty parkingowe wydane osobom niepełnosprawnym i placówkom w 2023 r.

Zgodnie z ustawą z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1047 z późn. zm.) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydaje karty parkingowe. Kartę parkingową wydaje się na wniosek osoby niepełnosprawnej lub

placówki. Wniosek składa się do przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, właściwego ze względu na siedzibę placówki.

Osoba niepełnosprawna składa wniosek osobiście z wyjątkiem:

1. osoba, która nie ukończyła 18. roku życia, za którą wniosek składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów;
2. osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską, za którą wniosek składa jeden z rodziców;
3. osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie niepozostającej pod władzą rodzicielską lub osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, za którą wniosek składa odpowiednio opiekun lub kurator ustanowiony przez sąd.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.06.2014 r. (Dz. U. 23.06.2014 r. poz. 818). Karty parkingowe wydaje się placówkom, wniosek składa osoba upoważniona do jej reprezentowania.

W 2023 r. Zespół wydał łącznie **619** kart parkingowych. W tym 613 osobom niepełnosprawnym oraz 6 kart parkingowych dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnością, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

W 2022 r. wydano 444 karty parkingowe, natomiast 2023 r. wydano 619 kart, co daje wzrost o 39 % więcej.

7. Złożone odwołania w 2023 r.

Jeżeli orzeczenie wydane przez powiatowy zespół nie spełnia oczekiwań wnioskodawcy – ma on prawo w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności złożyć odwołanie do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności za pośrednictwem powiatowego zespołu, który wydał orzeczenie.

W 2023 roku wniesiono **łącznie 132 odwołań** od wydanych orzeczeń, tj. 113 odwołań od orzeczeń wydanych osobom po 16 roku życia oraz 19 odwołań od orzeczeń wydanych osobom do 16 roku życia. Wszystkie odwołania przekazano do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie. Zdecydowana większość odwołań utrzymywana jest przez instancję odwoławczą.

8. Współpraca

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej, w ramach realizacji zadań współpracuje z organami administracji rządowej i organami

jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: pomocy społecznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych zgodnie ze wskazaniem zawartymi w orzeczeniu o niepełnosprawności bądź o stopniu niepełnosprawności.

VI . Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W 2023 r. z Gminie Miejskiej Biała Podlaska Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poinformował, pismem znak: DF.WSA.98.2023 r. z dnia 16. lutego 2023 r. o wysokości przyznanych środków w wysokości 3 070 955,00 zł, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Rady Miasta Biała Podlaska Uchwałą Nr L/35/ z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, na które zostały przeznaczone środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zatwierdziła podział środków na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnościami.

W maju 2023 r. zmianie uległo Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 poz. 1605, z późn. zm.). Zwiększeniu w 2023 r. uległa kwota przyznanych środków Funduszu z 3 070 955,00 zł na 3 200 562,00 zł. W związku z tym Uchwałą Nr L/35/23 z dnia 27 marca 2023 r. z marca 2023 r. została zmieniona Uchwałą Nr LVI/76/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, na które przeznaczają się środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W listopadzie 2023 r. w związku z przesunięciem środków między zadaniami finansowanymi ze środków Funduszu została zmieniona Uchwałą Nr LVI/76/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r. Uchwałą LX/124/2023 z dnia 10 listopada 2023 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, na które przeznaczają się środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Środki Funduszu wydatkowane na następujące cele:

1. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Na realizację zadania w 2023 r. wydatkowano 37 759,80 zł rozliczając 9 umów z trzema organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami:

1) Polski Związek Niewidomych Okręg Lubelski otrzymał dofinansowanie do imprez kulturalnych:

– „Wspólnie łatwiej” wsparciem objęto 10 osób, w tym 2 przewodników.

Kwota dofinansowania to 300 zł.

– „Razem łatwiej” wsparciem objęto 10 osób, w tym 2 przewodników.

Kwota dofinansowania to 840,00 zł.

– „Dzień Białej Laski” wsparciem objęto 10 osób, w tym 2 przewodników.

Kwota dofinansowania to 240,00 zł.

2) Białkopodlaskie Stowarzyszenie „Amazonki” otrzymało dofinansowanie do imprezy kulturalnej oraz rekreacji i turystyki:

– „Wycieczka nad morze Bałtyckie, Grzybowa i okolice” wsparciem objęto 24 osoby.

Kwota dofinansowania to 18 000,00 zł.

– Jubileusz 25 – lecia Białkopodlaskiego Stowarzyszenia „Amazonki”, wsparciem objęto 24 osoby. Kwota dofinansowania to 8 400,00 zł.

3) Polski Związek Głuchych Oddział Lubelski otrzymał dofinansowanie do imprez kulturalnych oraz rekreacji i turystyki:

– „Spływ kajakowy”, wsparciem objęto 15 osób. Kwota dofinansowania to 4 056,00 zł.

– „Spotkanie opłatkowe”, wsparciem objęto 15 osób. Kwota dofinansowania to 1 020,00 zł.

– „Majówka 2023 Łańcut, Leżajsk, Przemyśl”, wsparciem objęto 15 osób. Kwota dofinansowania to 3 943,80 zł.

– „Międzynarodowy dzień głuchego” wsparciem objęto 15 osób. Kwota dofinansowania to 1 320,00 zł.

2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów.

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy ortopedyczne niezbędne osobie z niepełnosprawnościami, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Przedmioty ortopedyczne przysługują bezpłatnie lub częściowo odpłatnie (w zależności od rodzaju przedmiotu).

Środki pomocnicze to środki, które ułatwiają w znacznym stopniu, bądź też umożliwiają, funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnościami w środowisku społecznym.

W ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2023 r. łącznie rozpatrzono 670 wniosków. Udzielono pomocy 300 osobom z niepełnosprawnościami na łączną kwotę 514 167,30 zł w tym 26 dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością na kwotę 88 539,72 zł.

Dofinansowanie przeznaczone zostało do zakupu: pieluchomajtek, gorsetów korekcyjnego, protez kończyn, wymian leja w protezie, aparatów słuchowych, wkładek usznych do aparatów słuchowych, aparatów do leczenia bezdechu, siedzisk ortopedycznych dla dzieci stabilizującego plecy, chodzików, kul łokciowych, ortez, butów do ortez, rurek tracheostomijnych silikonowych, czujników do systemu monitorowania stężenia glukozy flash, materaców i poduszek przeciwoleżynowych, protez piersi, wyrobów stomijnych, pionizatorów, soczewek korekcyjnych.

3. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Sprzęt rehabilitacyjny to przedmioty i urządzenia służące do rehabilitacji w warunkach domowych zalecane przez lekarza.

Dofinansowania w 2023 r. ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego do rehabilitacji w warunkach domowych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami udzielono 10. osobom. Podpisano 10 umów wydatkując kwotę 29 603,20 zł w tym 5. dzieciom wydatkując kwotę 22 969,24 zł.

W ramach tego zadania ze środków Funduszu dofinansowano do zakupu: bieżni elektrycznej, komputerów, słuchawek, specjalistycznych oprogramowań rehabilitacyjnych, roweru trójkołowego, drewnianych klocków, zestawu Montessori, zestawu gimnastycznego, placu zabaw, materaca dwuczęściowego, drabinek, huśtawki kubełkowej, roweru stacjonarnego, zestaw do ćwiczeń.

4. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych.

W 2023 r. ze środków PFRON dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym łącznie 197. osobom wydatkując kwotę 265 931,00 zł.

Udzielono dofinansowania 103. dorosłym osobom z niepełnosprawnościami przeznaczając kwotę 153 799,00 zł oraz 23. dzieciom i młodzieży wydatkując na ten cel kwotę 37 160,00 zł. Dodatkowo dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym 71. opiekunom osób dorosłych, dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami przeznaczając kwotę 74 964,00 zł.

5. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami. Likwidacja tych bariery umożliwia osobom z niepełnosprawnością ruchową sprawniejsze funkcjonowanie zarówno w życiu codziennym, społecznym jak i zawodowym.

W 2023 r. z dofinansowania ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania skorzystało 5 dorosłych osób z niepełnosprawnościami na łączną kwotę 44 261,12 zł.

Środki Funduszu przeznaczono na dostosowanie 4. łazienek do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, oraz do zakupu 1. schodołaza.

Bariery techniczne to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery umożliwia osobom z niepełnosprawnościami sprawniejsze działanie w społeczeństwie jak również poprawia funkcjonowanie osób w życiu codziennym.

W ramach likwidacji barier technicznych udzielono wsparcia ze środków PFRON łącznie 22. osobom z niepełnosprawnościami wydatkując kwotę 70 881,83 zł w tym 8. dzieciom kwotę 19 783,42 zł.

Środki Funduszu przeznaczono na dofinansowanie do zakupu: 15. osobom łóżek ortopedyczno-rehabilitacyjnych, 3. osobom roweru trójkołowego w tym 1. elektrycznego, 1. osobie podnośnika transportowo-kąpielowego, 2. osobom uchwytów, 1. osobie: ławeczki pod prysznic, krzeselka pod prysznic, nakładki na sedes, taboretu prysznicowego, stolika dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim, słuchawek wygłuszających.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające swobodne porozumiewanie się w przekazywanie informacji. Likwidacja tej bariery umożliwia osobom z niepełnosprawnością sprawniejsze i bardziej swobodne nawiązywanie kontaktów zawodowych, społecznych oraz pozyskiwanie i przekazywanie informacji.

Z dofinansowania skorzystały osoby z niepełnosprawnościami, u których występują ograniczenia uniemożliwiające swobodne porozumiewanie się tj. odbieranie i przekazywanie informacji.

Dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier w komunikowaniu się otrzymało 8 osób z niepełnosprawnościami w łącznej wysokości 19 566,67 zł Środki Funduszu przeznaczono na dofinansowanie do zakupu: 4. osobom laptopa, 4. osobom tabletu z oprogramowanie do alternatywnego komunikowania się.

6. Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką, która daje osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Na terenie Miasta Biała Podlaska funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej, prowadzona przez Caritas Diecezji Siedleckiej w Siedlcach.

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej SILOE z siedzibą w Białej Podlaskiej przy ul. Prostej 35. Warsztat obejmuje terapią 40. uczestników, w tym 30. mieszkańców Białej Podlaskiej. Na działalność Warsztatu wydatkowano ze środków PFRON kwotę 1 091 352,00 zł
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej w Białej Podlaskiej z siedziba przy ul. Warszawskiej 15. Warsztat obejmuje terapią 35. uczestników, w tym 17. mieszkańców Białej Podlaskiej. Na działalność Warsztatu wydatkowano ze środków PFRON kwotę 1 032 360,00 zł.

Łącznie na działalność obu warsztatów terapii zajęciowej w 2023 roku przekazano ze środków Funduszu kwotę 2 123 712,00 zł.

Działalność funkcjonujących na terenie Białej Podlaskiej warsztatów terapii zajęciowej, zgodnie z art. 10b ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, współfinansowana była w 10% z budżetów samorządów terytorialnych.

Miasto Biała Podlaska w 2023 roku na pokrycie kosztów rehabilitacji 46. mieszkańców miasta przekazało kwotę w wysokości 150 757,10 zł, natomiast powiat bialski na rehabilitację 25. mieszkańców powiatu przekazał kwotę w wysokości 85 210,58 zł.

Dodatkowo w ramach wyżej cyt. ustawy Miasto Biała Podlaska na mocy porozumienia ze Starostą Bialskim pokrywało koszty rehabilitacji 2. uczestników warsztatu terapii zajęciowej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Konstantynowie, będących mieszkańcami Białej Podlaskiej, przekazując kwotę w wysokości 6 554,44 zł.

7. Współpraca z podmiotami

Pracownicy Działu Pomocy Osobom z Niepełnosprawnościami w 2023 r. kontynuowali współpracę z **Miejską Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych** oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, m.in. udzielając osobom i ich rodzinom informacji o przysługujących uprawnieniach, formach pomocy i zasadach korzystania z dofinansowania ze środków PFRON, oraz na spotkaniach organizowanych przez stowarzyszenia, przekazując informacje o wdrażanych programach.

W 2023 r. kontynuowano współpracę z **Powiatowym Urzędem Pracy w Białej Podlaskiej**, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.

Współpraca polegała na przekazywaniu środków PFRON ostatecznym beneficjentom pomocy udzielanej przez PUP, kwotę 55 038,00 zł, która została wykorzystana na zwrot kosztów stażu – w tym stypendium, koszty dojazdu na staż oraz koszty badań lekarskich. Z tej formy wsparcia skorzystało 5 osób z niepełnosprawnościami.

8. Specjalistyczne usługi transportowe

Specjalistyczne usługi transportowe realizowane są na podstawie Zarządzenia Nr 197/23 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 5 października 2023 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu specjalistycznych usług transportowych osobom z niepełnosprawnościami z terenu miasta Biała Podlaska.

W 2023 roku wykonano 704 kursy na kwotę 9 160,00 zł.

- w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. z dowozu do szkół skorzystało 6. dzieci z niepełnosprawnościami,

9. Aktywny samorząd

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w 2023 r. kolejny raz realizował pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, również dofinansowywany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Realizacja Programu obejmuje okres na przełomie lat 2022/2023. Program rozpoczął się 1 marca 2022 a jego zakończenie nastąpiło po przesłaniu informacji o stanie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” 2022 r. do PFRON do dnia 15 kwietnia 2023 r.

W 2023 r. kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zgodnie z umową z dnia 23 kwietnia 2018 r. nr AS3/000044/03/D zawartą pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a miastem Biała Podlaska w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Informację o stanie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej złożył do PFRON do dnia 15 kwietnia 2024 r.

W 2023 r. kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zgodnie z umową z dnia 23 kwietnia 2018 r. nr AS3/000044/03/D zawartą pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Miastem Biała Podlaska w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Jednostką organizacyjną realizującą program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Łączna kwota środków wydatkowanych w 2023 r. wyniosła 180 433,31 zł, w tym środki związane między innymi na promocję, ewaluację i obsługę w łącznej wysokości:

- a) Moduł I 121 611,05 zł,
- b) Moduł II 23 762,50 zł,
- c) obsługę programu 7 268,68 zł,
- d) promocję programu 1 694,20 zł,
- e) ewaluację programu 847,10 zł,

Celem głównym programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W ramach Modułu I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, złożono 15 wniosków, w tym:

- Moduł I – Obszar A – Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu – złożono 2 wnioski.
- Moduł I – Obszar B – Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych – złożono 4 wnioski.
- Moduł I – Obszar C – Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku

życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiająca samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – złożono 3 wnioski.

- Moduł I – Obszar C – Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – złożono 1 wniosek.
- Moduł I – Obszar C – Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania – złożono 2 wnioski.
- Moduł I – Obszar C – Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności – złożono 1 wniosek.
- Moduł I – Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – złożono 2 wnioski.

Liczba podpisanych umów w ramach Modułu I – 13

W ramach Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi – **złożono 9 wniosków.**

Liczba podpisanych umów M II – 9

Rozpoczęcie naboru wniosków w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2023 roku:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową wnioski przyjmowane były od dnia 1 marca 2023 r. w trybie ciągłym, jednak nie później niż do dnia 31 sierpnia 2023 r.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym wnioski przyjmowane są w dwóch cyklach:

cykl I – w okresie od dnia 1 marca 2023 r. (dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2022/2023),

cykl II – do dnia 10 października 2023 r. (dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2023/2024).

Wypłata przyznanego dofinansowania w ramach powyższych modułów może nastąpić najpóźniej przed dniem złożenia końcowej informacji z wykorzystania środków.

10. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność”

W 2023 r. Gmina Miejska Miasta Biała Podlaska kontynuowała realizację do Programu „**Samodzielność-Aktywność-Mobilność!**” adresowanego do osób z niepełnosprawnościami, wspierający ich niezależność oraz ułatwiający podejmowanie aktywności zawodowej i społecznej.

Pakiet S-A-M obejmuje m. in. programy:

- „**Dostępne mieszkanie**”- zapewnia mieszkanie wolne od barier architektonicznych jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych,
- „**Mieszkanie dla absolwenta**”- zapewnia samodzielne mieszkanie spełniające indywidualne kryterium dostępności; przedmiotem dofinansowania są koszty wynajęcia mieszkania.

W 2023 r. nie odnotowano wpływu wniosków za pośrednictwem Systemu Obsługi Wsparcia.

11. Program wyrównywania różnic między regionami III – Obszar D (likwidacja barier transportowych)

Gmina Miejska Miasta Biała Podlaska przystąpiła również do „**Programu wyrównywania różnic między regionami III**” – **Obszar D** (likwidacja barier transportowych).

„Programu wyrównywania różnic między regionami III”, ma na celu zwiększenie aktywności osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych i zwiększanie ich aktywności zawodowej.

Adresaci pomocy w ramach ww. programu obszaru D (likwidacja barier transportowych) to m.in.:

- jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej,
- uczniowie niepublicznej szkoły podstawowej.

W 2023 r. ze środków PFRON dofinansowany został bus zakupiony przez Caritas Diecezji Siedleckiej w Siedlcach. Kwota dofinansowania ze środków Funduszu to 120 000,00 zł.

Bus wykorzystywany jest przez WTZ z siedzibą w Białej Podlaskiej przy ul. Warszawskiej 15.

W 2023 została również zawarta umowa ze Stowarzyszeniem Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych Zaburzeniach „Wspólny Świat” na dofinansowanie ze środków Funduszu do zakupu busa dla uczniów z niepełnosprawnościami niepublicznej szkoły podstawowej.

12. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

Opieka wytchnieniowa to umożliwienie członkom rodzin lub opiekunom osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności skorzystania z doraźnej i czasowej opieki nad tymi osobami.

Formy realizacji opieki wytchnieniowej:

1) Pobyt dzienny:

- ogólna liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego – 125 osób;
- ogólna liczba wykonanych godzin usług opieki wytchnieniowej – 21 911,25 godzin;
- łączna kwota środków wykorzystana na realizację Programu – 865 921,18 zł;
- ogólna kwota środków przekazanych przez Wojewodę z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w tej formie – 910 656,00 zł.

2) Pobyt całodobowy:

- ogólna liczba członków rodzin/opiekunów osób niepełnosprawnych, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego – 12 osób;
- ogólna liczba dni usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego – 142 dni;
- łączna kwota środków wykorzystana na realizację Programu – 63 088,00 zł;
- ogólna kwota środków przekazanych przez Wojewodę z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w tej formie – 65 688,00 zł.

13. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej polega na objęciu wsparciem w formie usług asystenckich osób z niepełnosprawnościami, jako instrumentu pozwalającego na przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu.

- ogólna liczba osób z orzeczeniem o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, którym świadczone usługi asystenckie – 188 osób;
- ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 50 120,50 godzin;
- łączna kwota środków wykorzystana na realizację Programu – 2 034 798,60 zł;
- ogólna kwota środków przekazanych przez Wojewodę z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w tej formie – 2 149 976,40 zł.

14. Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2023 r. na terenie miasta Biała Podlaska funkcjonowały dwa środowiskowe domy samopomocy:

1) Środowiskowy Dom Samopomocy Typ A, B prowadzony przez Caritas Diecezji Siedleckiej w Siedlcach z siedzibą przy ul. Warszawskiej 15 w Białej Podlaskiej, obejmuje on wsparciem 52. osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Na działalność ŚDS wydatkowano z budżetu państwa środki w wysokości 1 554 319,52 zł.

2) Środowiskowy Dom Samopomocy typ D, prowadzony przez Stowarzyszeniem Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych Zaburzeniach „WSPÓLNY ŚWIAT” z siedzibą przy ul. Powstańców 4c, Biała Podlaska.

Środowiskowy Dom Samopomocy obejmuje wsparciem 8 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na działalność ŚDS wydatkowano z budżetu państwa środki w wysokości 254 520,24 zł.

Łącznie na działalność obu środowiskowych domów samopomocy w 2023 roku przekazano ze środków budżetu państwa kwotę 1 808 839,79 zł.

VII. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny

1. Zadania z obszaru organizatora pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, Zarządzeniem nr 293/11 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 21 listopada 2011 r. został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem, jako organizator pieczy zastępczej realizuje zadania na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej, Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Biała Podlaska na lata 2021-2023 przyjętego uchwałą Nr XXVI/61/21 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 3 sierpnia 2021 r.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.).

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem tworzy zespół specjalistów: 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, psycholog, pedagog oraz kierownik.

Pracownicy świadczą pomoc oraz udzielają wsparcia rodzinom zastępczym oraz osobom pełnoletnim, które pozostały w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub ją opuściły. Działania, które kierowane są do ww. osób opierają się głównie na:

- bezpośredniej pracy w miejscu zamieszkania rodziny;
- budowaniu relacji opartej na wzajemnym zaufaniu, szacunku oraz partnerstwie.

Kierowanie się tymi wartościami ułatwia współpracę oraz wpływa na prawidłowe określenie celów w konstruowaniu planu pomocy dziecku i indywidualnego programu usamodzielnienia. Dobór adekwatnych narzędzi umożliwiających realizację ustalonych działań oparty jest m.in. na pracy na zasobach poszczególnych członków rodziny oraz z wykorzystaniem modelu Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach. Pracownicy działu kierując się dobrem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej współpracują z różnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami prywatnymi.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej realizował następujące zadania wynikające z art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz procedurę kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej prowadził Zespół ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, na wniosek kandydata dopełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, przeprowadza na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2, wstępną kwalifikację kandydata dopełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W 2023 r. do Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zgłosiło się 10. osób, wśród których były 4. małżeństwa, 1. osoba pozostająca w związku małżeńskim oraz 1. osoba samotna. Po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji, organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządził dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej inny niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania 2.kandydatów (małżeństwo), wydał wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Podczas posiedzenia zespołu kwalifikacyjnego wydano wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej dla wszystkich 10. kandydatów.

Osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej są informowane o zasadach tworzenia i funkcjonowania rodzin zastępczych. Na stronie internetowej Ośrodka oraz na profilu Fb Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem są zamieszczane informacje dotyczące pieczy zastępczej, wymagań stawianych kandydatom na rodzinę zastępczą.

W marcu 2023 r. rozpoczęła się kampania społeczna promująca ideę rodzicielstwa zastępczego na terenie naszego miasta – pod hasłem: POSZUKIWANY. POSZUKIWANA – TATA I MAMA NA ZASTĘPSTWO, która trwała do końca 2023 r.

Projekt kampanii przygotowany przez pracowników Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem został doceniony i otrzymał dofinansowanie na przeprowadzenie działań promocyjnych ze środków Fundacji EY. Kampanię objął Honorowym Patronatem Prezydent Miasta Białą Podlaska Michał Litwiniuk.

Promocję rodzicielstwa zastępczego prowadzono również poprzez emisję spotów podczas Kina Letniego w Amfiteatrze w Białej Podlaskiej oraz przed projekcją filmów w NoveKino w Białej Podlaskiej, ekspozycję plakatów w instytucjach publicznych, a także

wystawę zdjęć rodzin zastępczych eksponowaną w różnych punktach na terenie Miasta Biała Podlaska.

1.2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnieniu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

Zarządzeniem nr 12/2023 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej z dnia 17 maja 2023 r. wprowadzono procedurę kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Proces kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej polega w pierwszej kolejności na ocenie spełniania ustawowych warunków określonych szczegółowo w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którymi pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- 3) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- 5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:
 - a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej oraz;
 - b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
- 6) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z tymże w przypadku cudzoziemców ich pobyt jest legalny;
- 7) zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,

- b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
 - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego;
- 8) nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Kwalifikacji uprawniającej do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka dokonuje na posiedzeniu Zespół kwalifikacyjny, biorąc pod uwagę dokumentację, w tym opinię dotyczącą analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, świadectwo ukończenia szkolenia, odbycie praktyk, zaświadczenie lekarskie oraz opinię psychologa dotyczącą posiadania predyspozycji i motywacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

W 2023 r. kwalifikację na rodzinę zastępczą niezawodową uzyskało 7. osób (w tym 3. małżeństwa), natomiast 3. osoby nie wystąpiły z wnioskiem o wydanie kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Ponadto 3. małżeństwa posiadające kwalifikację na pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej odbyły szkolenie na rodzinę zastępczą zawodową. Na podstawie stosownego wniosku oraz pozytywnej opinii Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przekwalifikowano rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinny dom dziecka, tj. 5. rodzin zastępczych, wśród których były 4. małżeństwa oraz jedna osoba samotna zostały przekwalifikowane na rodziny zastępcze zawodowe, w tym jedna na rodzinę zastępczą zawodową prowadzącą rodzinny dom dziecka.

1.3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia rodziny zastępczej

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka mogą prowadzić pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, posiadający odpowiednie uprawnienia w tym zakresie oraz podmioty zewnętrzne.

Zgodnie z zapisem ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, na jego

wniosek kieruje na szkolenie. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, prowadzone było przez zewnętrzne podmioty posiadające uprawnienia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej do prowadzenia szkoleń własnymi programami szkoleniowymi. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnił kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej możliwość odbycia praktyk w rodzinie zastępczej zawodowej. Szkolenie prowadzone przez Koalicję Na Rzecz Opieki Zastępczej programem „MENTOR” (MRPiPS Nr 15/2021/RZ) ukończyło 6. osób. Szkolenie prowadzone przez Fundację MAIO programem „Podróż do Rodzicielstwa” (MRPiPSnr 20/2023/RZ) ukończyły 4. osoby. Wszyscy kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej uzyskali świadectwa ukończenia szkolenia.

1.4. Opinie psychologiczne

Badania psychologiczne niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych były prowadzone przez psychologa zatrudnionego w Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej. Na podstawie badań psychologicznych dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej wykonywanych raz na dwa lata, sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywacje rodziców zastępczych do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej.

W 2023 r., wydano 31. opinii psychologicznych w tym 14. dla osób ubiegających się o wstępną kwalifikację dla kandydatów na rodziców zastępczych

1.5. Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w ramach podnoszenia kwalifikacji rodziców zastępczych zapewnił następujące szkolenia:

- 1) Porozumienie bez przemocy i agresji – Język serca. Szkolenie, w którym uczestniczyło 22. rodziców zastępczych. Dzięki niemu opiekunowie zastępczy mieli okazję zrozumieć jak budować relację z dzieckiem w oparciu o wzajemny szacunek, zrozumienie i troskę. Nauczyli się dbać o własne i cudze potrzeby w relacjach z maluchami, nastolatkami, a także z dorosłymi: współmałżonkiem. Pokazano, jak rozumieć intensywne emocje oraz co z nimi robić;
- 2) Psychopatologia okresu dojrzewania. Wybrane zagadnienia okresu adolescencji, niepokojące sygnały – jak rozpoznać, jak reagować? Szkolenie prowadzone było przez

Katarzynę Romanowską – Grędę z Fundacji Ernest Young. Wzięło w nim udział 18. osób. Poruszono następujące zagadnienia: zaburzenia emocjonalne, psychopatologia okresu dojrzewania, zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia lękowe, depresyjne, autoagresja, myśli samobójcze oraz uzależnienia.

- 3) Kurs obsługi komputera od podstaw w celu niwelowania trudności związanych z poruszaniem się po Platformie Usług Elektronicznych, szczególnie PUE ZUS, składaniem wniosków i dodawaniem niezbędnych załączników, założeniem e-maila, instalowaniem i korzystaniem z aplikacji e-dziennik, napisaniem pisma z użyciem edytora tekstu, czy też przeglądaniem interesujących wiadomości i wyszukiwaniem informacji w Internecie. W szkoleniu udział wzięło 5. osób. Szkolenie poprowadzili studenci Koła Naukowego Zakładu Informatyki przy Akademii Białskiej Nauk Stosowanych.

W ramach działań profilaktycznych koordynatorzy motywowali rodziców zastępczych do udziału w kursie "Szkoła dla rodziców i wychowawców". Dzięki czemu 6. rodzin podniosło swoje kompetencje wychowawcze, jednocześnie poznając siebie, swoje zachowania, a także oczekiwania i potrzeby swojego podopiecznego. Uświadomili sobie rolę "granic" w życiu własnym, a przede wszystkim w życiu dziecka, opanowali umiejętności bardziej trafnego rozpoznania i nazywania stanów emocjonalnych. Nauczyli się radzenia z własnymi negatywnymi emocjami i uczuciami innych. Poznali skuteczne sposoby motywowania dziecka do działania i celowego wysiłku intelektualnego, nauczyli się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów występujących w relacji dziecko – opiekun. Ponadto zyskali wiedzę na temat właściwego stosowania pochwały, która nie wprawia w zakłopotanie lecz mobilizuje oraz właściwego stosowania kary, która nie rani a przyczynia się do pozytywnych zmian w zachowaniu dziecka.

Ponadto 9. rodzin zastępczych zostało zmotywowanych do wzięcia udziału w szkoleniu TBRI – Trust-Based Relational Intervention® Interwencja Relacyjna Oparta na Zaufaniu. Interwencja relacyjna oparta na zaufaniu (TBRI®) to holistyczne podejście, które jest interdyscyplinarne, elastyczne, skoncentrowane na przywiązaniu (więzi) i pełne wyzwań. To oparta na wynikach badań naukowych oraz na wiedzy o traumie metoda interwencji opracowana z myślą o dzieciach z trudnych miejsc – dzieciach, które doświadczyły krzywdzenia, przemocy, zaniedbania i wielokrotnych zmian środowiska opiekuńczego. Jednak jej zasady odnoszą się do wszystkich dzieci. TBRI® składa się z trzech grup harmonijnie powiązanych zasad: łączenia, wzmacniania i korygowania.

1.6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, w ramach własnych zasobów zapewnia rodzinom zastępczym pomoc i wsparcie w formie zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, grupy wsparcia oraz rodziny pomocowej.

Rodzina pomocowa nie wspiera rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w określonych pracach, lecz zastępuje te podmioty, przejmując pełną odpowiedzialność za powierzone im dzieci. Wsparcie w formie rodziny pomocowej przysługuje wszystkim formom rodzinnej pieczy zastępczej, a zatem rodzinom zastępczym zawodowym, niezawodowym, spokrewnionym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, w sytuacjach wskazanych przez ustawodawcę, ale również w sytuacjach nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych. Rodzinie pomocowej przysługują świadczenia, jakie otrzymuje na dziecko rodzina zastępcza bądź prowadzący rodzinny dom dziecka, w wysokości proporcjonalnej do długości pobytu małoletniego w danej rodzinie pomocowej. Ponadto, za pełnienie funkcji rodziny pomocowej, rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje świadczenie w wysokości 20% otrzymywanego miesięcznego wynagrodzenia.

Pełnienie funkcji rodziny pomocowej może być powierzone:

- rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka;
- małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, przeszkolonym do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka udziela się im wsparcia przez rodziny pomocowe. W przypadku czasowego niesprawowania przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka opieki nad dzieckiem np. w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniu, pobytem w szpitalu bądź innymi nieprzewidzianymi trudnościami lub zdarzeniami losowymi, piecza zastępcza nad małoletnimi dziećmi może zostać powierzona rodzinie pomocowej. Czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie może przekroczyć 2. miesięcy. Podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa między starostą, a rodziną pomocową. Rodziny zastępcze z terenu miasta Biała Podlaska w 2023 r. skorzystały ze wsparcia jednej rodziny pomocowej.

W przypadku, gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3. dzieci, a w rodzinnym domu dziecka przebywa więcej niż 4. dzieci, na wniosek rodziców zastępczych, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek rodziców zastępczych można zatrudnić osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Rodziny zastępcze zawodowe, rodzinne domy dziecka oraz rodzina niezawodowa z terenu miasta Biała Podlaska, skorzystały ze wsparcia 11. osób zatrudnionych przez tutejszy Ośrodek do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej od dnia 22 września 2023 r., organizuje rodzicom zastępczym comiesięczne spotkania w ramach grupy wsparcia, z której skorzystało w 2023 r. 13. rodziców zastępczych.

Na terenie miasta Biała Podlaska funkcjonuje Integracyjne Centrum Wsparcia Rodzin „Lighthouse” wspierające rodziny zastępcze polskie i ukraińskie. Aktywny udział w oferowanych przez Centrum usługach specjalistycznych czy integracyjnych w 2023r. wzięło 11.rodzin.

1.7. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy

W ramach wsparcia rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających, Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem przez cały rok szkolny kontynuował dotychczasową współpracę z placówką szkolną – Zespołem Szkół Zawodowych nr 1. Zgodnie z oczekiwaniami i zgłoszonym przez rodziny zastępcze zapotrzebowaniem, działania wolontariuszy obejmowały pomoc w zakresie udzielenia korepetycji, odrabiania lekcji, nadrabiania zaległości szkolnych. Zajęcia organizowane były stacjonarnie, co dwa tygodnie. W pomoc zaangażowało się 5. uczniów, z zajęć skorzystało 7. dzieci z rodzin zastępczych, głównie z matematyki i języka angielskiego.

W ramach prowadzonej kampanii społecznej, promującej rodzicielstwo zastępcze, podjęto działania mające na celu pozyskanie wolontariuszy – przygotowano ogłoszenia, informacje, plakaty, które dostępne były na stronie internetowej MOPS, Facebooku oraz w lokalnych mediach. Broszury informacyjne dostarczono również do szkół ponadpodstawowych i uczelni wyższych na terenie miasta. W efekcie tych działań podpisano dwa porozumienia z wolontariuszkami, które regularnie wspierają dwóch wychowanków rodzin zastępczych w nauce matematyki.

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem nawiązał również współpracę z Centrum Wolontariatu Caritas Diecezji Siedleckiej w Białej Podlaskiej, którego wolontariusze wsparli organizację festynu z okazji „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego” oraz przygotowali i poprowadzili zabawy podczas organizowanego „Święta Dyni”. Wychowankowie rodzin zastępczych korzystali również z korepetycji organizowanych przez wolontariuszy Caritas, wzięli także udział w mikołajkowej akcji, w ramach której zostali obdarowani świątecznymi prezentami.

1.8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej jako organizator pieczy zastępczej w 2023 r., współpracował z licznymi podmiotami:

- 1) Sądami rodzinnymi – do których przekazano 129. opinii dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej informując jednocześnie o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, sytuacji rodziny dzieci oraz ocenę rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej jej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Przekazywano rejestr osób pełniących funkcje rodzin zastępczych zawodowych i rodzin zastępczych niezawodowych, sporządzano opinie o kandydatach na rodzinę zastępczą;
- 2) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w zakresie realizacji postanowień sądu oraz w kwestiach dotyczących rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 3) PCPR – w zakresie uczestniczenia w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych organizowanych zarówno przez MOPS jak i PCPR oraz przekazywania protokołów z tych posiedzeń. Poza tym wymiana informacji na temat możliwości umieszczenia dzieci w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także zawieranie porozumień w sprawie przyjęcia, warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu;

- 4) Ośrodkiem adopcyjnym, którego przedstawiciele czynnie uczestniczyli w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Współpraca dotyczyła również dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i możliwością przysposobienia. W 2023 r. takich dzieci było 7;
- 5) instytucjami oświatowymi takimi jak żłobki, przedszkola, szkoły, od których pozyskiwaliśmy informacje dotyczące edukacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowej rodzinie zastępczej;
- 6) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie podnoszenia kwalifikacji rodziców zastępczych, a także specjalistycznej pomocy m.in. logopedycznej, psychologicznej dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej;
- 7) podmiotami leczniczymi, takimi jak: przychodnie, lekarze określonych specjalizacji, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Poradnią Uzależnień w celu uzyskania przez rodziny zastępcze pomocy specjalistycznej;
- 8) Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie oceny sytuacji rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej, a także oceny możliwości powrotu dzieci z pieczy zastępczej, zbierano informacje dotyczące sytuacji dochodowej, rodzinnej, zdrowotnej i majątkowej rodziców biologicznych dzieci i ustalano ewentualne odpłatności za pobyt dziecka w pieczy;
- 9) Integracyjnym Centrum Wsparcia Rodzin – LIGHTHOUSE, w którym rodziny zastępcze mogą otrzymać wsparcie psychologa, pedagoga, prawnika, fizjoterapeuty, terapeuty SI oraz asystenta rodzin ukraińskich;
- 10) Caritas Diecezji Siedleckiej;
- 11) lokalnymi przedsiębiorcami.

1.9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Poradnictwo i wsparcie psychologiczne zapewniał rodzicom zastępczym i dzieciom zatrudniony w tut. Ośrodku psycholog. W 2023 r. psycholog:

- wydał 36. diagnoz psychofizycznych dot. dzieci do 12 r. ż. przebywających w rodzinach zastępczych,
- wydał 13. opinii dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej od 16 listopada 2022 r. organizuje dzieciom, przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej, cotygodniowe zajęcia socjoterapeutyczne

„Poznaj siebie i innych” z przerwami w okresie ferii i wakacji. W 2023 r. ze spotkań skorzystało 20. dzieci.

Sfinansowano w całości 1. dziecku, a dofinansowano 3. małoletnim obóz odbywający się w Krasnobrodzie, organizowany w terminie 15 – 22 lipca 2023 r. przez Stowarzyszenie NOWY DOM. Oferta obozu zawierała m.in. codzienne 3 – 4 godzinne zajęcia trenujące umiejętności społeczne, trening interpersonalny, elementy treningu zastępowania agresji, warsztaty psychologiczne dostosowane do osób z RAD/FAS/inne.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej sfinansował w 2023 r. wsparcie psychoterapeuty dla dziecka po zgłoszeniu doświadczenia przez nie innych czynności seksualnych.

1.10. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Rodziny zastępcze, które wymagały pomocy prawnej były informowane o możliwości skorzystania z porady w 2. punktach nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie miasta Biała Podlaska utworzonych przez Urząd Miasta oraz o zasadach przyznania takiej pomocy. Porad prawnych udzielano z zakresu alimentacji oraz wykonywania władzy rodzicielskiej. Pomagano również w sporządzaniu pism procesowych.

1.11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia m.in. sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu:

- 1) ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- 2) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- 3) modyfikowania planu pomocy dziecku;
- 4) monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- 5) oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- 6) oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 7) informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przepisów o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej.

Ocena sytuacji dziecka odbywa się na posiedzeniu zespołu z udziałem:

- 1) odpowiednio rodziną zastępczą albo prowadzącym rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagogiem;

- 3) psychologiem;
- 4) właściwym asystentem rodziny;
- 5) przedstawicielem ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Ponadto do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, centrum usług społecznych, Policji, instytucji ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.

Ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3. miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6. miesięcy. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu.

W 2023 roku dokonano 129. okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

1.12. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę

Poradnictwo i wsparcie psychologiczne zapewniał rodzicom zastępczym i dzieciom zatrudniony w tut. Ośrodku psycholog. Rodziny zastępcze współpracują z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, który również udzielał pomocy rodzinom zastępczymi prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Zorganizowano również grupę wsparcia dla rodziców zastępczych. Spotkania odbywają się grupowo raz w miesiącu, ale możliwe są również konsultacje indywidualne z pedagogiem – terapeutą prowadzącym ww. grupę.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej prowadzili cotygodniowe dyżury informacyjne dla osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym. Udzielali kandydatom informacji na

temat pieczy zastępczej, procedur związanych z uzyskaniem kwalifikacji na rodzinę zastępczą.

1.13. Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust.7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przeprowadza się w stosunku do kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2023r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej przeprowadził przedmiotowe badania oraz na prośbę sądu dokonał analizy dla 3. rodzin.

1.14. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Rodzinom zastępczym oferowana była praca socjalna, specjalistyczne poradnictwo, w tym psychologiczne i pedagogiczne. Rodziny informowane były o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. Wszystkie rodziny zastępcze objęte były wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. wsparciem 4. koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 72. rodziny, w tym 3. rodziny zastępcze ukraińskie ustanowione przez polski sąd. Łącznie w rodzinach zastępczych przebywało 143. dzieci. W ramach wypełniania obowiązków koordynatorzy współpracowali z przedszkolami i szkołami. Podczas tych spotkań omawiane były sytuacje szkolne dzieci, ich frekwencja oraz wyniki, jakie uzyskiwały, a także problemy jakie dzieci sprawiają na terenie szkoły. Omawiane były również zasady współpracy rodzin zastępczych ze szkołami. Dla większości dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym koordynatorzy uzyskali pisemną opinię ze szkół. Ponadto, koordynatorzy nawiązali współpracę z sądem rodzinnym i kuratorami zespołu kuratorskiej służby sądowej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi oraz jednostkami służby zdrowia. Występowali również do właściwych ośrodków pomocy społecznej o pisemną opinię o rodzicach biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, nawiązywali telefoniczny kontakt z pracownikami socjalnymi w/w instytucji. Koordynatorzy byli odpowiedzialni za koordynowanie właściwego wsparcia kierowanego do rodziny zastępczej przez jej otoczenie społeczne.

1.15. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Koordynatorzy mają możliwość stałego podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach. W 2023 r. w ramach podnoszenia kwalifikacji wzięli udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach organizowanych przez:

- 1) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej;
 - a) Sympozjum szkoleniowe „Jak być dobrym rodzicem adopcyjnym i zastępczym”,
 - b) Seminarium „Reakcje poseparacyjne dziecka a proces kształtowania się więzi w nowym środowisku rodzinnym”,
 - c) Spotkanie powiatowych centrów pomocy rodzinie.
- 2) Webinary;
 - a) „Przestań rujnować emocjonalność dziecka”,
 - b) „Naucz dziecko przeproszać”,
 - c) „Stop napadom złości i agresji”,
 - d) „Terapia traumy”,
 - e) „Granice i emocje w relacji dorosły-dziecko”.
- 3) Ministerstwo Rozwoju i Technologii – ogólnopolska konferencja „Już jesteś?” Rodzicielstwo zastępcze wyzwania i sukcesy.

1.16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

W 2023 r. do Ośrodka Adopcyjnego zgłoszono 7. dzieci, które nie zostały zakwalifikowane do adopcji.

2. System pieczy zastępczej

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, realizował zadania wynikające z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in.:

- 1) realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;

- 2) zapewniał dzieciom pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizował wsparcie osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzył warunki do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) organizował szkolenia dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 6) zapewnił finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze.

2.1. Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza

Organizowanie pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny. Zgodnie z ustawą, piecza zastępcza sprawowana jest w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

Pieczka zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,

3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczna zastępcza jest swego rodzaju terminową usługą na rzecz dziecka, które nie może się wychowywać w swojej biologicznej rodzinie. Docelowo dziecko ma uzyskać stałą opiekę poprzez powrót do rodziców biologicznych, jeśli ich funkcjonowanie uległo poprawie i nie zagraża dziecku, albo poprzez adopcję.

2.2. Formy rodzinnej pieczy zastępczej

- 1) rodzina zastępcza spokrewniona – utworzona przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim będących wstępnymi (dziadkowie, pradziadkowie) lub rodzeństwem dziecka;
- 2) niezawodowa – utworzona przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim niebędących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- 3) zawodowa;
 - a) zawodowa,
 - b) pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego,
 - c) specjalistyczna.

W 2023 r. na terenie Miasta Biała Podlaska funkcjonowały łącznie 72. rodziny zastępcze, z tego 3. rodziny zastępcze niezawodowe ustanowione przez polski sąd w osobach obywaterek Ukrainy. Łącznie w rodzinach przebywało 143. dzieci (w tym 12. dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością).

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione – 38., w których wychowywało się 54. dzieci.

Inną grupę rodzin stanowiły rodziny zastępcze niezawodowe. W 22. rodzinach zastępczych niezawodowych wychowywało się 36. dzieci.

Ponadto w Mieście Biała Podlaska funkcjonowało 8. rodzin zastępczych zawodowych, oraz 4. rodzinne domy dziecka, z czego 2. rodzinne domy dziecka i 1. rodzina zastępcza zawodowa funkcjonująca na terenie innych powiatów, na zlecenie miasta Biała Podlaska:

- 1) 1. rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, w której przebywało 5. dzieci;
- 2) 7. rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 21. Dzieci
- 3) 4. rodzinne domy dziecka, w którym przebywa 27. dzieci, w tym 10. z terenu innych powiatów.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 12. dzieci, z tego:

- 1) 4. dzieci powróciło do rodziny naturalnej;

- 2) 2. dzieci przebywających w rodzinie zastępczej zostało na mocy postanowienia sądu umieszczonych w innych rodzinach zastępczych;
- 3) 7. pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinę zastępczą i rozpoczęło samodzielne życie.

W 2023 r. 8. wychowanków wychowujących się w rodzinach zastępczych ukończyło 18. r. ż., w tym 5. zadeklarowało pozostanie w tych rodzinach i 3. opuściło dotychczasową rodzinę zastępczą.

Zgodnie z postanowieniami sądu, w 2023 r. w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Biała Podlaska zostało umieszczonych 25. dzieci, z tego:

- 1) 19. pochodzących z terenu Miasta Biała Podlaska:
 - a) 3. dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych;
 - b) 1. dziecko w rodzinie zastępczej niezawodowej;
 - c) 5. dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych;
 - d) 10. dzieci w rodzinnych domach dziecka
- 2) 6. pochodzących z terenu innych powiatów:
 - a) 2. dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej,
 - 3) 4. dzieci, obywateli Ukrainy.

Na podstawie postanowienia sądu, 5. dzieci pochodzących z Białej Podlaskiej zostało umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym							
Lp.	Wyszczególnienie	W rodzinach spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych, w tym			W rodzinnym domu dziecka
				ogółem	pogotowie opiekuńcze	rodzina specjalistyczna	
1.	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego na skutek:	54	36	16	0	5	27
1.1.	sieroctwa	2	1	2	0	0	0
1.2.	pólsieroctwa	0	0	0	0	0	0
1.3.	uzależnienia rodziców, w tym:	25	14	5	0	2	9
1.3.1.	od alkoholu	25	14	5	0	2	6
1.4.	przemocy w rodzinie	1	0	0	0	0	0

1.5.	bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	19	18	9	0	3	13
1.6.	niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0	0	0
1.7.	długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	1	1	0	0	0	0
1.8.	ubóstwa	0	0	0	0	0	0
1.9.	bezrobocia	0	0	0	0	0	0
1.10.	nieodpowiednich warunków mieszkaniowych	0	0	0	0	0	0
1.11.	pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	0	0	0	5
1.12.	inne	6	3	0	0	0	0
2.	dzieci cudzoziemców	0	7	0	0	0	0
2.	małoletnie matki	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli wynika, iż najczęstszym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej było uzależnienie od alkoholu rodziców oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Pobyt dzieci w pieczy zastępczej jest w większości przypadków niestety pobytom długofalowym powyżej 3. lat.

Pobyt w dzieci w pieczy zastępczej

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej						
		dzieci umieszczone w pieczy zastępczej ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	54	0	4	3	8	9	30
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	36	2	0	3	10	4	17
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję:	16	0	0	3	0	1	12
3.1.	pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0	0
3.2.	specjalistyczną	5	0	2	1	0	0	2
4.	Rodzinne domy dziecka	27	10	1	1	0	1	15

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze dzielą się na:

- 1) interwencyjne;
- 2) socjalizacyjne;
- 3) specjalistyczno-terapeutyczne;
- 4) rodzinne.

Podstawą skierowania do placówki jest orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo wniosek rodziców lub opiekunów prawnych o umieszczeniu dziecka w placówce. Na terenie miasta Biała Podlaska nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza.

W 2023 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało 21. dzieci z terenu miasta Biała Podlaska.

2.4. Osoby usamodzielniane

Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, socjalizacyjny, zakład poprawczy, zostaje objęta indywidualnym programem usamodzielnienia, określającym sposób uzyskania przez tę osobę wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz pomocy w podjęciu zatrudnienia. Ponadto ww. osoby mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na:

- 1) kontynuowanie nauki;
- 2) usamodzielnienie;
- 3) zagospodarowanie;
- 4) udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Wydatki na osoby usamodzielniane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Lp.	Wyszczególnienie	Rodziny zastępcze spokrewnione		Rodziny zastępcze niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe		Rodziny dom dziecka		Placówki opiekuńczo-wychowawcze	
		liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota
1	Kontynuowanie nauki	49	31308,50	28	17864,00	6	3111,20	0	0	112	67846,37
2	Usamodzielnienie	4	17379,00	1	8968,00	1	8968,00	0	0	1	8968,00
3	Zagospodarowanie	7	13759,00	0	0	0	0	0	0	4	7967,00

Źródło: Opracowanie własne

3. Wydatki

3.1. Wydatki na realizację zadań własnych powiatu

Na pomoc osobom pełnoletnim kontynuującym naukę, usamodzielnienie i zagospodarowanie, po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub zakładu poprawczego oraz utrzymanie dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydatkowano łącznie kwotę **601 355,38 zł**.

Wydatki na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenia wypłacane pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze lub zakłady poprawcze

1	Świadczenia dla osób usamodzielnianych			Liczba dzieci	Suma
					12
			4	7 697,00 zł	
			1	8 968,00 zł	
2	Placówki opiekuńczo-wychowawcze			9	516 844,01 zł
3	Razem				601 355,38 zł

Źródło: Opracowanie własne

Rodziny zastępcze

Wydatki poniesione na pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz pozostałe świadczenia należne rodzinom zastępczym, wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń osób pełniących funkcje rodziców zastępczych, osób do pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego i pomocy w sprawowaniu opieki przy dzieciach umieszczonych w rodzinach zastępczych, specjalistów świadczących usługi na rzecz rodzin zastępczych, świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów, pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą oraz świadczenia wynikające z przepisów BHP.

Szczegółowy zakres wydatków poniesionych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej przedstawiono w poniższej tabeli.

Wydatki na świadczenia dla osób usamodzielnianych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, na pokrycie kosztów utrzymania dzieci wraz z dodatkami, wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń osób pełniących funkcje rodziców zastępczych, osób do pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego i pomocy w sprawowaniu opieki przy dzieciach umieszczonych w rodzinach zastępczych, innych specjalistów świadczących usługi na rzecz rodzin zastępczych oraz na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

		X		
		Liczba dzieci	Suma	
1	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	Kontynuowanie nauki	9	52 238,70 zł
		Usamodzielnienie	6	35315,00 zł
		Zagospodarowanie	7	13759,00 zł
		Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci	101	1 117 669,08 zł
		Dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności	6	14 603,79 zł
		Jednorazowe świadczenie z tytułu przyjęcia dziecka	15	18 200,00 zł
		Jednorazowe świadczenie na pokrycie wydatków z powodu zdarzeń losowych lub innych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	14	16 396,67 zł

		Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	30	18 144,00 zł
		Środki finansowe dla rodziny zastępczej zawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka na utrzymanie domu jednorodzinnego	-	19 874,20 zł
		Świadczenie dla rodziny zastępczej zawodowej na przeprowadzenie niezbędnego remontu	1	2 500,00 zł
		Środki finansowe dla prowadzących rodzinny dom dziecka na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	-	3 000,00 zł
2	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna, 4 rodzinne domy dziecka, 7 rodzin zastępczych zawodowych, 1 rodzina pomocowa		442 837,81 zł
		10 osób zatrudnionych do pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego i pomocy w sprawowaniu opieki przy dzieciach umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych, rodzinnym domu dziecka i rodzinie zastępczej zawodowej		156 227,75 zł
		Psycholog, osoba prowadząca grupę wsparcia dla rodziców zastępczych oraz prowadząca zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci		31 349,70 zł
3	Zakup usług przez JST od innych JST	Wydatki z tytułu utrzymania 14 dzieci pochodzących z terenu miasta Biała Podlaska, umieszczonych w rodzinnych formach wsparcia na terenie innych powiatów	14	339 399,81 zł
4	Świadczenia wynikające z przepisów BHP			3 920,64 zł
3	Razem			2 285 436,15 zł

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto w okresie sprawozdawczym na realizację zadań statutowych wydatkowano kwotę **106 316,61 zł**, które obejmowały:

- odpis na ZFŚS, delegacje służbowe, szkolenie pracowników, badania okresowe, zakup materiałów biurowych, wyposażenia niezbędnego do pracy i środków żywności, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, stolarskie, przewóz osób, licencje użytkowanych programów, działania promujące rodzicielstwo zastępcze, nagrody konkursowe, utrzymanie budynku, w którym funkcjonuje rodzinny dom dziecka przy ul. Kolejowej 21,

opłaty związane z utrzymaniem budynku przy ul. Piłsudskiego 15 na potrzeby Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem.

3.2. Wydatki bieżące na zadania wspólnie realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego (dotacje)

Wydatki w formie dotacji na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w rodzinnej pieczy zastępczej

			Liczba dzieci	Suma
1	Rozdział 85508 – rodziny zastępcze	Utrzymanie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej było Miasto Biała Podlaska	21	214 344,52 zł
2	Rozdział 85510 - placówki opiekuńczo – wychowawcze	Utrzymanie dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej było Miasto Biała Podlaska, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	12	611 539,81 zł
3	Razem			825 884,33 zł

Źródło: Opracowanie własne

Pozostała działalność; finansowanie zadań w zakresie polityki społecznej ze środków pochodzących z Funduszu Pomocy

1. Na finansowanie pobytu dzieci – obywateli Ukrainy umieszczonych w polskim systemie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 27 ust. 17 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zaplanowano kwotę 167 579,00 zł, z czego wydatkowano **165 899,87 zł**:
 - na pokrycie kosztów utrzymania 10. dzieci umieszczonych na podstawie postanowień polskiego sądu w 3. rodzinach zastępczych niezawodowych ustanowionych w osobach obywaterek Ukrainy oraz 1. rodzinie zastępczej niezawodowej – obywatelki RP, kwotę **118 182,81 zł**,
 - na zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, kwotę **47 717,06 zł**.
2. Na zatrudnienie osoby do pomocy dla opiekuna tymczasowego małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę oraz finansowanie zadań związanych z prowadzeniem

ewidencji małoletnich obywateli Ukrainy, zgodnie z art. 25 ust. 21 i ust. 25a ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zaplanowano kwotę 10 784,00 zł, z czego wydatkowano **10 332,48 zł** na wypłatę wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla osoby zatrudnionej jako tłumacz - 345 godz. przy stawce 25,00 zł brutto za 1. godzinę wykonywanej pracy.

3. Na koszty obsługi dla powiatu zgodnie z art. 26 ust. 4f w związku z ust. 4c ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. koszty obsługi (wynagrodzenie pracownika) dla powiatu wynoszące 2% wartości świadczeń rodzinnych wraz z dodatkiem, świadczeń wychowawczych oraz świadczeń dobry start, zaplanowano kwotę 2 504,00 zł, z czego wydatkowano **2 504,00 zł**.

W związku z zakwalifikowaniem miasta Biała Podlaska – miasta na prawach powiatu do dofinansowania kosztów realizacji zadania własnego Powiatu w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r. wydatkowano kwotę **134 036,38 zł** na wynagrodzenia wraz z pochodnymi zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka, które otrzymano ze środków Funduszu Pracy.

3.3. Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione

W okresie sprawozdawczym w mieszkaniu chronionym mieszkało 6.osób, z tego 1. dziecko. Na utrzymanie mieszkania chronionego wydatkowano kwotę **19 145,28zł**, z przeznaczeniem na opłaty za wynajmowane mieszkanie chronione (czynsz, centralne ogrzewanie, woda, ścieki, energia elektryczna, gaz, śmieci, telewizja kablowa oraz zakup wyposażenia).

Odpłatność mieszkańców za pobyt w mieszkaniu chronionym wyniosła **939,60 zł**.

4. Dochody

W 2023 r., uzyskano dochody łącznie w wysokości **313 857,99 zł**, z tego:

1. Powiaty, z terenu których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka prowadzonych na terenie bądź na zlecenie miasta Biała Podlaska, przekazały na ich utrzymanie łącznie kwotę **311 529,60 zł**:
2. Nienależnie pobrane świadczenia – **1 388,79 zł** (1364,61zł należność główna, 24,18 zł odsetki).

Wpływy z różnych dochodów – odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym w wysokości **939,60 zł.**

5. Inne zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, świadczenia alimentacyjne, uregulowanie sytuacji prawnej dziecka oraz działania na rzecz rodzin zastępczych

1) Obowiązkiem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest ustalanie opłat od rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W świetle ustawy rodzice ponoszą miesięczną opłatę, od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków lub średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka. Opłata jest ustalana solidarnie od obojga rodziców. Do odpłatności zobowiązani są również rodzice, którzy zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władza została zawieszona albo ograniczona. W prowadzonym postępowaniu organ wydaje decyzję administracyjną. Zgodnie z warunkami określonymi w Uchwale nr XXII/27/21 Rady Miasta Podlaska z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, organ może umorzyć, odroczyć termin płatności, rozłożyć na raty lub odstąpić od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W 2023 r. wydano 88. decyzji odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, 1. odmowę odstąpienia od ustalenia opłaty oraz 1. decyzję ustalającą opłatę.

2) Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na dziecko przebywające w pieczy zastępczej, w przypadku, gdy od umieszczenia w pieczy upłynął rok. W 2023 r. związku z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej złożono 29.pozwów o zasądzenie alimentów od rodziców biologicznych.

3) W przypadku, gdy mimo udzielonej pomocy rodzicom biologicznym, nie ustały przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej oraz w terminie 18. miesięcy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej nie została złożona do sądu informacja o możliwości powrotu dziecka do jego rodziny, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej składa do sądu wnioski o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej. W 2023 r. Organizator złożył do Sądu

Rejonowego 26. wniosków o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej.

4) Działania zrealizowane w 2023 r. przez Dział Opieki Nad Rodziną i Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej na rzecz rodzin zastępczych:

- a) ANIOŁKOWE GRANIE;
- b) WARSZTATY DLA RODZICÓW ZASTĘPCZYCH – "Porozumienie bez przemocy – JĘZYK SERCA”;
- c) BAL KARNAWAŁOWY;
- d) SZKOLENIE DLA RODZICÓW ZASTĘPCZYCH – "Psychopatologia okresu dojrzewania”;
- e) KURS KOMPUTEROWY;
- f) KAMPANIA SPOŁECZNA PROMUJĄCA RODZICIELSTWO ZASTĘPCZE: POSZUKIWANY. POSZUKIWANA – TATA I MAMA NA ZASTĘPSTWO, która trwała przez cały rok;
 - rozpoczęcie kampanii - 30 marca 2023r. – konkursem na film krótkometrażowy dla dzieci i młodzieży z białskich szkół, „MAM TAK SAMO JAK TY”. Wręczenie nagród odbyło się 1 czerwca 2023 r. w Urzędzie Miasta Biała Podlaska,
 - 30 maja 2023 r. w Klubie Kultury Eureka, odbyło się uroczyste otwarcie wystawy fotografii „ZWYCZAJNI - NIEZWYCZAJNI”, z udziałem Pana Prezydenta Michała Litwiniuka. Wystawa miała charakter „wędrujący”, prezentowana była w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w NoveKino Merkury, Centrum Handlowym RYWAL, Pizzerii ROMA, w Klubie Kultury PIAST oraz w Urzędzie Miasta Biała Podlaska,
 - w maju oraz listopadzie 2023 r. zorganizowano cykl spotkań rodzin zastępczych z uczniami w białskich szkołach i przedszkolach – „ZAWÓD – RODZIC ZASTĘPCZY”,
 - przez cały 2023 r. trwało poszukiwanie WOLONTARIUSZY do pomocy dzieciom z rodzin zastępczych w nauce oraz rodzinom zastępczym w opiece nad dziećmi. Pojawiły się ogłoszenia w lokalnej prasie, mediach, szkołach ponadpodstawowych i uczelniach. Zorganizowaliśmy bezpłatne szkolenie dla współpracujących z rodzinami zastępczymi wolontariuszy, dotyczące rozwoju kompetencji komunikacyjnych,
 - dzięki współpracy z RadioBiper przeprowadzono SONDEJ ULICZNĄ, z której został

stworzony spot przybliżający mieszkańcom miasta tematykę rodzicielstwa zastępczego,

- zorganizowano DYŻURY – dla osób pracujących w godzinach urzędowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W każdy 3. czwartek miesiąca od godz. 16.00 do godz. 18.00 dyżurujący pracownik Działu pozostawał do dyspozycji osób, które chciały zasięgnąć informacji o tym, jak zostać rodziną zastępczą.
- g) DZIEŃ RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO – dnia 27 czerwca 2023 r. w Alpakaland Ogrodniki został zorganizowany festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Wzięło w nim udział prawie 100 osób. Podziękowania oraz życzenia rodzinom zastępczym złożył Pan Prezydent Michał Litwiniuk, który objął wydarzenie Honorowym Patronatem;
- h) MUSICAL CHARYTATYWNY – czerwcu 2023 r. z inicjatywy Pani Małgorzaty Jagiełło, Szkoła Tańca Boogie Town przygotowała musical charytatywny pt. „Królowa tańca powraca”. Wydarzenie objął Patronatem Prezydent Miasta Michał Litwiniuk. Podczas musicalu zostały zebrane środki, które organizatorzy zdecydowali się przeznaczyć na pomoc wychowankom pieczy zastępczej z terenu miasta Biała Podlaska. We współpracy z Działem Opieki nad Rodziną i Dzieckiem udało się zakupić podstawowe wyposażenie do pierwszego mieszkania usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, sfinansowano zakup okularów korekcyjnych wychowanka, który opuścił placówkę opiekuńczo- wychowawczą oraz kurs zawodowy pełnoletniej wychowanki pieczy zastępczej;
- i) WYJAZD INTEGRACYJNY DO PARKU ROZRYWKI - na zakończenie wakacji został zorganizowany wyjazd rodzin zastępczych do Parku Rozrywki Mandoria. Wyjazd sfinansowano ze środków pozyskanych od darczyńców, m.in. lokalnych przedsiębiorców. Była to świetna okazja do zabawy, odpoczynku, a także integracji rodzin zastępczych z terenu miasta;
- j) OTWARCIE RODZINNEGO DOMU DZIECKA – dnia 9 października 2023 r. nastąpiło uroczyste otwarcie pierwszego Rodzinnego Domu Dziecka przy ul. Kolejowej 21, utworzonego przez Gminę Miejską Biała Podlaska. Inwestycja o wartości prawie 713 tys. zł została zrealizowana dzięki uzyskanemu przez miasto Biała Podlaska ogromnemu wsparciu Unii Europejskiej. Realizowany będzie w nim model życia rodziny wielodzietnej. Utworzony dom jest szansą zapewnienia opieki i wychowania ośmiorgu dzieciom, pozbawionym opieki ze strony rodziców, w tym również rodzeństwu, co jest bardzo istotne, aby zapobiec ich rozdzieleniu;

- k) KONKURS I ŚWIĘTO DYNI – w październiku dzieci z rodzin zastępczych wraz z opiekunami, zostały zaproszone do udziału w konkursie na „Najpiękniejszą dynię”. Rozstrzygnięcie konkursu oraz prezentacja dyniowych tworów odbyły się podczas imprezy integracyjnej rodzin zastępczych w Klubie Kultury Eureka. Uczestnicy otrzymali dyplomy oraz nagrody z rąk gościa honorowego Zastępcy Prezydenta Miasta Macieja Buczyńskiego;
- l) SOCJOTERAPIA ORAZ GRUPA WSPARCIA – przez cały 2023 r. Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zapewniał dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych możliwość udziału w zajęciach socjoterapeutycznych, a opiekunom zastępczym spotkania w grupie wsparcia. Realizacja zajęć była możliwa dzięki współpracy z Panią Mirosławą Perl oraz Bożeną Czyżewską – Kasjaniuk;
- m) KONKURS NA NAJPIĘKNIEJSZĄ OZDOBĘ CHOINKOWĄ – w grudniu dzieci z rodzin zastępczych wzięły udział w konkursie na najpiękniejszą ozdobę choinkową zorganizowanym przez pracowników Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem. Laureaci konkursu otrzymali nagrody podczas balu karnawałowego, który odbył się w styczniu 2024 r.;
- n) SPOTKANIE Z RODZINAMI ZASTĘPCZYMI Dnia 8 grudnia 2023r. Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zorganizował spotkanie z przedstawicielami rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka, którego tematem były „Blaski i cienie pieczy zastępczej – rodzicielstwo zastępcze w praktyce”. Wydarzenie było okazją do wzajemnego wsparcia, wymiany doświadczeń oraz nawiązania trwałych relacji między uczestnikami. Spotkanie odbyło się w zabytkowych piwnicach Urzędu Miasta, gospodarzem był Pan Prezydent Michał Litwiniuk;
- o) ŚWIĄTECZNE AKCJE CHARYTATYWNE – dzięki inicjatywie darczyńców, w grudniu dzieci i młodzież z rodzin zastępczych wzięły udział w wielu wydarzeniach charytatywnych. Podczas mikołajkowej akcji Centrum Wolontariatu Caritas w Białej Podlaskiej najmłodszy podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymali paczki świąteczne, które przygotowali mieszkańcy miasta. Wydarzenie objął patronatem Prezydent Miasta Biała Podlaska Michał Litwiniuk. Młodzież oraz dorośli wychowankowie pieczy zastępczej wzięli udział w akcji „Zostań świątecznym elfem”, którą zorganizowała Kawiarnia – Bawialnia CieKawa. Prawie 30. osób wkraczających w dorosłość zostało obdarowanych wymarzonymi prezentami. Dzieci z rodzinnego domu dziecka otrzymały podarunki przygotowane przez uczniów jednej z klas IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Białej Podlaskiej. Młodzież

z rodzinnego domu dziecka została obdarowana wyposażeniem siłowni przez Żołnierzy Batalionowej Grupy Bojowej „Alfa”.

6. Asystenci rodziny

W 2023 r. 7. asystentów rodziny wsparciem objęło łącznie 117 rodzin. Spośród tych rodzin, 79 do współpracy z asystentem rodziny zobowiązał Sąd Rodzinny, zaś pozostałe rodziny asystą objęte zostały na wniosek pracownika socjalnego. W okresie sprawozdawczym z 13. rodzinami zakończona została współpraca m.in. z uwagi na osiągnięcie celów – 9 rodzin, zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 1 rodzina, z uwagi na brak efektów – 2. rodziny.

Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w 2023 r. z budżetu gminy wydatkowano łącznie 423 398 zł oraz 50 390,96 zł z Funduszu Pracy w ramach rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2023 r.”

Do zadań asystentów rodziny należało opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Plan pracy obejmował zakres realizowanych zadań, których celem było przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. Asystenci udzielali pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi, wspierali aktywność społeczną rodzin. Podejmowali ponadto działania interwencyjne i zaradcze w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Współpracowali z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny tj. m. in. placówkami edukacyjnymi, służbą zdrowia, kuratorami i sądami.

7. Zadania wynikające z realizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem realizował zadania wynikające z art. 25, art. 25a, art. 26 oraz art. 27 ustawy z dnia 22 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa, m.in.:

- 1) organizując i koordynując finansowanie pobytu dzieci – obywateli Ukrainy umieszczonych w polskim systemie pieczy zastępczej oraz obejmując ich opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) pełniąc nadzór nad sprawowaną opieką nad dziećmi ukraińskimi przez opiekunów tymczasowych;

- 3) prowadząc doradztwo i informowanie w zakresie praw i obowiązków opiekunów tymczasowych i zastępczych;
- 4) zatrudniając osoby do pomocy w ukraińskiej rodzinie zastępczej;
- 5) zatrudniając tłumacza języka ukraińskiego dla opiekuna tymczasowego małoletnich, którzy przed przybyciem na terytorium RP byli umieszczeni w pieczy zastępczej;
- 6) prowadząc ewidencję małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- 7) składając w imieniu opiekunów tymczasowych dzieci, które przebywały w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy wnioski do ZUS w sprawie przyznania świadczenia wychowawczego i dobrego startu;
- 8) wypłacając świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia wychowawcze oraz świadczenia dobrego startu, opiekunom tymczasowym 19 małoletnich, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę.

VIII. Realizacja świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, dodatków osłonowych i węglowych

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom:

- do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. 519 z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich

przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,

- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z członkami rodzin, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczeniami rodzinnymi przyznawanymi przez tutejszy Ośrodek są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 4) świadczenie rodzicielskie.

1. Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę lub dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a w przypadku rodziny z dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności nie przekracza 764 zł.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia,
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej,
- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- pełnoletnie dziecko albo osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje również, jeśli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, chyba że:

- rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
- ojciec dziecka jest nieznanym,
- powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,

- sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

Wypłacono kwotę 2 302 306,70 zł z tytułu przyznanych zasiłków rodzinnych (20 366 świadczeń).

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowania dziecka,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Wypłacono kwotę 1 139 608,39 zł z tytułu przyznanych dodatków do zasiłku rodzinnego (9 283 świadczeń).

Łącznie w 2023 r. wydano 1152 decyzji w sprawie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego i wypłacono kwotę 3 441 915,09 zł.

2. Świadczenia opiekuńcze

2.1. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego,

- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie

W 2023 r. wydano 352 decyzje w sprawie ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego i wypłacono kwotę 2 526 033,50 zł (11 754 świadczeń).

2.2. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

W celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 764 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie 620 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę:

- ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno – rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2. osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym,

- z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
3. na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
 4. na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
 5. na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W 2023 r. wydano 6 decyzji ustalających prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego i wypłacono kwotę 55 800,00 zł (90 świadczeń).

2.3. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w 2023 r. wynosiła 2 458 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę:

- ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;

2. osoba wymagająca opieki:

- pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

3. na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

4. na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki z tytułu korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;

5. na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku, gdy o świadczenie pielęgnacyjne ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio:

1. rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;

2. małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

W 2023 r. wydano 86 nowych decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i 384 decyzji zmieniających - wypłacono kwotę 8 706 799,40 zł (3 564 świadczeń).

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenia zdrowotne. Ogółem zapłacono 1532 świadczeń na kwotę 322 320,24 zł.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazową zapomogę przyznaje się z tytułu urodzenia się żywego dziecka w wysokości 1 000 zł na jedno dziecko.

Zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922 zł.

Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia.

W 2023 r. wydano 233 decyzji i wypłacono kwotę 220 000 zł (220 świadczeń).

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

- matce dziecka albo ojcu;
- opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14 roku życia;
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;
- osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje od dnia:

- porodu w przypadku matki dziecka;

- objęcia dziecka opieką, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia, w przypadku opiekuna faktycznego;
- objęcia dziecka opieką, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia 10 roku życia – w przypadku rodziny zastępczej;
- przysposobienia dziecka, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia – w przypadku osoby, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1 000 zł miesięcznie.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca urodzenia, objęcia opieką lub przysposobienia dziecka, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia przysposobienia lub objęcia opieką dziecka.

W przypadku ubiegania się o świadczenie rodzicielskie przez ojca dziecka (w opisanych wcześniej przypadkach), termin 3 miesięcy jest liczony od dnia skrócenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę.

W 2023 r. wydano 97 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego i wypłacono kwotę 1 056 299,20 zł (1 180 świadczeń).

5. Zasiłek dla opiekuna

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie.

W 2023 r. realizowano 1 decyzję i wypłacono kwotę 7 440 zł (12 świadczeń).

6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
 - jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,

- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach | (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094 i 2399
- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.
- jeżeli osoby te zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. W przypadku przekroczenia tej kwoty o kwotę nie wyższą niż świadczenie z funduszu alimentacyjnego, przysługuje ono w wysokości różnicy między kwotą świadczenia a kwotą o którą został przekroczony dochód. Świadczenie nie przysługuje w przypadku, gdy wysokość świadczenia byłaby niższa niż 100 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;
- zawarła związek małżeński.

W 2023 r. wydano 395 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego i wypłacono kwotę 2 146 254,08 zł (4 936 świadczeń).

Do zadań działu należy także prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, w ramach których podjęto następujące działania:

- wezwania na wywiad alimentacyjny – 310
- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych – 117
- kierowanie do prokuratury wniosków o ściganie za przestępstwo niealimentacji – 13

- wnioskowanie do urzędu pracy o aktywizację zawodową – 9
- wnioskowanie o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkujących poza Białą Podlaską – 130
- przekazywanie organom egzekucyjnym informacji mających wpływ na skuteczność egzekucji – 117
- zobowiązanie do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy – 10
- informowanie organów właściwych wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego – 65
- informowanie dłużników o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym – 286
- wydawanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 14
- wnioskowanie do organów egzekucyjnych o przyłączenie się do postępowanie egzekucyjnego – 291
- kierowanie do policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny – 272
- odpowiadanie na pisma Policji kierowane w związku z prowadzonymi postępowaniami wobec dłużników alimentacyjnych – 35
- odpowiadanie na pisma kuratorów sądowych dot. dłużników alimentacyjnych – 24
- zapytania do centralnej ewidencji kierowców po informację, czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami – 14
- wnioski o zatrzymanie prawa jazdy – 3
- zgłaszanie i aktualizacja do Biur Informacji Gospodarczych informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy: zgłoszeń 59, aktualizowanie 796.
- Ewidencjonowanie wpłat dłużników alimentacyjnych – 2836

Dzięki wymienionym działaniom wyegzekwowano w 2023 r. od dłużników alimentacyjnych kwotę 1 879 711,62 zł (kwota główna plus odsetki).

7. Świadczenie wychowawcze

W ramach programu „Rodzina 500+” rodzinom z dziećmi na utrzymaniu przysługuje świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł na dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Prawo do świadczenia wychowawczego jest ustalane na roczny okres świadczeniowy trwający od 1 czerwca do 31 maja następnego roku kalendarzowego.

Ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw wprowadzone zostały zmiany, zgodnie z którymi od dnia 1 stycznia 2022 r. nowe sprawy/nowe wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej wypłacał świadczenia wychowawcze do 31 maja 2022 r. (okres świadczeniowy 2021/2022). Od 1 czerwca 2022 r. realizuje jedynie sprawy świadczeń wychowawczych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2023 r. mieszkańcom Białej Podlaskiej z tytułu świadczeń wychowawczych wypłacono kwotę 66 144,39 zł (137 świadczeń).

8. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W 2023 r. wydano 9 decyzji o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia na kwotę 36 000 zł.

9. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

9.1. Dodatek mieszkaniowy

Na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1335) dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,

- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z w/w tytułów prawnych, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego obliczony z okresu 3 m-cy przed złożeniem wniosku nie przekracza w gospodarstwie:

- 1) jednoosobowym – 40%
- 2) wieloosobowym – 30%

przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu wydania decyzji.

Świadczenie przyznaje się na okres 6 miesięcy.

W 2023 r. wypłacono 2 125 225,27 zł na podstawie 1 491 decyzji.

9.2. Zryczałtowany dodatek energetyczny

Zgodnie z ustawą z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U z 2021 r. poz. 716), oraz obwieszczeniem Ministra Klimatu z dnia 16 kwietnia 2021r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. (MP poz. 393) oraz ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 z późn. zm.) prawo do dodatku energetycznego nabywa osoba spełniająca jednocześnie następujące warunki:

- posiadanie umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej z dostawcą energii elektrycznej;
- posiadanie prawa do dodatku mieszkaniowego,
- zamieszkiwanie w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

W 2023 r. nie realizowano wypłat dodatków energetycznych.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, dodatek energetyczny został "zawieszony" na rok 2023.

W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1) która weszła w życie z dniem 4 stycznia 2022 r. Zgodnie z art. 15 ww. ustawy wnioski o wypłatę dodatku energetycznego złożone w okresie od dnia 4 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania. Natomiast w dniu 20 grudnia 2022 r. opublikowana została ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2687), która wprowadziła zmianę w ustawie o dodatku osłonowym tj. wyrazy „do dnia 31 grudnia 2022 r.”, zastępuje się wyrazami „do dnia 31 grudnia 2023 r.”. Zatem wnioski o wypłatę dodatku energetycznego złożone do dnia 31 grudnia 2023 r. pozostawia się bez rozpoznania.

10. Pomoc z zakresu świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Obywatelowi Ukrainy, przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z toczącymi się działaniami wojennymi, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych odpowiednio na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, z wyłączeniem warunku posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”.

Jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 4 marca 2024 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2023 r. wypłacono obywatelom Ukrainy kwotę 124 687,05 zł z tytułu przyznanych zasiłków rodzinnych (1050 świadczeń) oraz 35 922,20 zł z tytułu przyznanych dodatków do zasiłku rodzinnego (343 świadczeń).

Łącznie w 2023 r. wydano 140 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego i wypłacono kwotę 160 609,25 zł.

Pozostałe świadczenia rodzinne wypłacone obywatelom Ukrainy w 2023 r.:

- 1) zasiłek pielęgnacyjny – 145 świadczeń na kwotę 31 296,56 zł (12 decyzji),
- 2) świadczenie rodzicielskie – 29 świadczeń na kwotę 28 081,60 zł (3 decyzje),
- 3) świadczenie pielęgnacyjne – 33 świadczenia pielęgnacyjne na kwotę 78 684,40 zł (5 decyzji).

11. Wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu do programu „Czyste powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od prezydenta miasta (zgodnie z miejscem jej zamieszkania) zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54) w celu złożenia go z wnioskiem o podwyższonego poziomu dofinansowania z programu „Czyste Powietrze”, ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych przez członków gospodarstwa domowego wnioskodawcy, w:

- przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku;
- ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

Prezydent Miasta Białą Podlaska upoważnił dwóch pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej (w tym dyrektora) do prowadzenia postępowań w sprawie żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

W 2023 r. wpłynęło 619 żądań wydania zaświadczenia. Wydano 595 zaświadczeń.

12. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. – kolejne zadanie zlecone gminie

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. przysługuje odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym w przypadku gdy:

- wykorzystuje jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia wejścia w życie ustawy (tj. do dnia 21 grudnia 2022 r.), albo po tym dniu – w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków;
- jest osobą w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekracza kwoty 2100 zł, lub osobą w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę.

Refundacja przysługuje na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2024 r. poz. 303).

Dochód gospodarstwa domowego ustala się jednorazowo przy złożeniu pierwszego wniosku o wypłatę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Przyznanie refundacji podatku VAT nie wymaga wydania decyzji. Informacja o przyznaniu świadczenia jest przekazywana na adres e-mail wskazany we wniosku.

Do dnia 31.12.2023 r. wpłynęły 154 wnioski o refundację podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe. Otrzymane w 2023 r. środki w wysokości 29 462,29 zł pozwoliły na wypłatę 76 refundacji. Pozostałe, pozytywnie rozpatrzone wnioski, zostały zrefundowane w 2024 r. W roku 2023 wydano 37 decyzji odmownych.

IX. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne

Pomoc materialna dla uczniów ma charakter socjalny albo motywacyjny. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował świadczenia wyłącznie o charakterze socjalnym, którymi są zasiłki szkolne i stypendia szkolne. Zasadniczym celem pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji i umożliwienie pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów. Środki na wypłatę tych świadczeń pochodzą z budżetu państwa i budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc materialna przysługuje uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do 24 roku życia.

Przesłankami uprawniającymi do przyznania stypendium szkolnego są:

- spełnienie ustawowego kryterium dochodu na osobę w rodzinie ucznia wynikającego z ustawy o pomocy społecznej – w 2023 r. była to kwota 600,00 zł,
- ponadto niskie dochody w rodzinie ucznia powinny być związane z zaistnieniem okoliczności, takich jak: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

W roku 2023 wydatkowano na zasiłki szkolne i stypendia szkolne łączną kwotę 154 032,80 zł (środki własne – 30 806,56 zł, środki z dotacji – 123 226,24 zł), z tego:

1. na wypłatę zasiłków szkolnych 4 uczniom na kwotę 2 480,00 zł,
2. na wypłatę stypendiów szkolnych 242 uczniom na kwotę 151 552,80 zł.

X. Karta Polaka

Cudzoziemcom, którym zgodnie z ustawą z 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, Wojewoda Lubelski decyzją przyznał Kartę Polaka potwierdzającą przynależność do Narodu Polskiego, przysługują określone ustawą uprawnienia, m. in. świadczenia pieniężne na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej. Wypłaty świadczeń pieniężnych dokonuje starosta wskazany przez wojewodę w decyzji przyznającej świadczenie, jako właściwy ze względu na miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, któremu przyznano Kartę Polaka.

W roku 2023 r. wypłacono świadczenia pieniężne na częściowe pokrycie kosztów

zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej 20 cudzoziemcom, którzy posiadają Kartę Polaka.

W roku 2023 r. wypłacono świadczenia pieniężne na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej 20 osobom, które posiadają Kartę Polaka. Łączna wysokość wypłaconych świadczeń wyniosła 219 219,00 zł. Wypłata ww. świadczeń finansowana jest z rezerwy celowej budżetu państwa. Na pokrycie kosztów obsługi zadania wydatkowano kwotę 4 384,38 zł.

XI. Realizowane działania w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy przebywającym w Białej Podlaskiej

W związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy, w Białej Podlaskiej kontynuowane były działania wspierające obywateli tego państwa, dedykowane zarówno uciekającym przed wojną, jak też przebywającym na terenie miasta Biała Podlaska.

Dzięki ścisłej współpracy z Urzędem Miasta Biała Podlaska, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami sprawnie funkcjonował system pomocy, obejmujący szereg działań pozwalających reagować adekwatnie do pojawiających się problemów.

W Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego przy Al. Tysiąclecia 22 w Białej Podlaskiej prowadzony jest całodobowo miejski punkt recepcyjny z którym ściśle współpracuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej ze względu na funkcjonujące miejsca zakwaterowania zbiorowego.

W 2023 roku nieprzerwalnie prowadzone były miejsca kwaterunku zbiorowego uruchomione w naszym mieście po wybuchu konfliktu zbrojnego w Ukrainie. W ciągłej gotowości do przyjęcia osób potrzebujących pozostawały obiekty:

- Stowarzyszenia „Wspólny Świat” przy ul. Powstańców 4C z ilością 55. miejsc,
- hotel OSKAR przy ul. Północnej 23 z ilością 92. miejsc
- hotel Ed-Wood przy ul. Łomaskiej 92 z ilością 10. miejsc.

Łączne wszystkie obiekty udostępniły 157 miejsc, z czego na 31.12.2023 r. zajęte przez uchodźców z Ukrainy były 94 miejsca.

W roku 2023 we wszystkich obiektach prowadzonych na polecenie Wojewody Lubelskiego odnotowano łącznie 42 279 osobodni pobytu obywateli Ukrainy. Na prowadzenie miejsc zakwaterowania zbiorowego w roku ubiegłym wydatkowano kwotę 2 513 612,50 zł, środki te pochodziły z Funduszu Pomocy.

Na podstawie ustawy z dnia 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał obywateli Ukrainy między innymi przyznając świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową w szczególności na:

- zakup posiłków dzieciom i młodzieży w szkołach i przedszkolach – 37. dzieci,
- zasiłki okresowe – 29 rodzin,
- zasiłki stałe – 7 osób,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne – 22 osoby,
- sprawienie pogrzebu – 1 osoba,
- stypendia szkolne – 24 dzieci,
- zasiłki celowe – 4 osoby,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 5 dzieci,
- pomoc żywnościowa w ramach POPŻ – 43 osoby,
- wypłacając jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, czy środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe – 83 osoby,
- wypłacając świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym u osób prywatnych/podmiotów gospodarki rynkowej na terenie Białej Podlaskiej - 120 osób,

W celu zniwelowania bariery językowej oraz zapewnienia właściwej obsługi i pomocy osobom zgłaszającym się do MOPS, zatrudniono tłumacza j. ukraińskiego, który wspierał zarówno pracowników socjalnych w prowadzeniu postępowań dotyczących świadczeń, jak również udzielał cudzoziemcom niezbędnych informacji dotyczących obowiązujących przepisów i przysługujących uprawnień.

Pracownicy socjalni MOPS podejmowali również szereg działań mających na celu aktywizację zawodową obywateli Ukrainy we współpracy z Centrum Integracji Społecznej. W Indywidualnych Programach Zatrudnienia Socjalnego uczestniczyło 15 osób z Ukrainy.

Realizowano wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Lublinie projekt pn. „Lubelskie pomaga Ukrainie” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego – działanie 11.2 – usługi społeczne i zdrowotne. W ramach projektu podejmowano m. in. działania polegające na zapewnieniu doradztwa w zakresie załatwiania spraw życia codziennego, pomocy prawnej i psychologicznej, podstawowego wsparcia socjalno-bytowego (środki czystości i higieny, kołdry, poduszki, ręczniki, pościel,

koce, garnki, zastawa stołowa itp.), wytypowano osoby do udziału w bezpłatnych szkoleniach z podstaw języka polskiego.

Przy współpracy z Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych do spraw uchodźców (UNHCR) realizowano pomoc rzeczową (środki higieny, artykuły agd), sfinansowano pomoc tłumacza języka ukraińskiego i psychologa.

Współpracując z Instytutem na rzecz Państwa Prawa uchodźcom z Ukrainy systematycznie świadczone pomoc prawną i psychologiczną.

Stowarzyszenie Homo - Faber przy współpracy z MOPS organizowało spotkania informacyjne dla obywateli Ukrainy przebywających na terenie miasta Biała Podlaska, zorganizowano również wycieczkę integracyjną do Lublina.

XII. Realizowany projekt współfinansowany ze środków zewnętrznych „Korpus Wsparcia Seniorów”

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” jest kontynuacją programu realizowanego od 2022 roku. Celem Programu jest zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 65. lat i więcej, zamieszkałym w Białej Podlaskiej, poprawa ich poczucia bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. W ramach programu 250 osób zakwalifikowanych do Programu korzysta z opasek bezpieczeństwa dzięki, którym w przypadku potrzebnej pomocy lub w sytuacji nagłego pogorszenia samopoczucia czy zachorowania kontaktują się z Centrum Teleopieki. Ponadto opaski pozwalają na monitorowanie przez Centrum Teleopieki funkcji życiowych użytkownika, posiadają funkcję pomiaru temperatury, ciśnienia, pulsu, saturacji oraz lokalizacji użytkownika. Możliwa jest ponadto kontrola ww. funkcji życiowych oraz sprawdzanie lokalizacji seniora przez osoby najbliższe dzięki dedykowanej aplikacji możliwej do zainstalowania na telefon.

Korzystanie z opaski bezpieczeństwa było bezpłatne.

XIII. Kontrole merytoryczno – finansowe w MOPS oraz w jednostkach podległych w ramach sprawowanego nadzoru MOPS

1. Kontrole zewnętrzne

W okresie 26 października 2023 – 7 listopad 2023 r. zespół kontrolny Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, Delegatura w Białej Podlaskiej przeprowadził kontrolę planową w trybie zwykłym w zakresie:

- a/ ocena realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie sposobu i trybu postępowania w sprawie świadczeń opiekuńczych,
- b/ ocena realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Kontrola obejmowała zakres zadań realizowanych przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej .

2. Kontrole wewnętrzne

W oparciu o ustawę o finansach publicznych dyrektor jednostki jest zobowiązany do zapewnienia adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Kontrola zarządcza w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób efektywny, oszczędny i terminowy. Kontrola zarządcza stwarza podstawy efektywnego zarządzania, dostarczania niezbędnych informacji do podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem, sygnalizuje naruszenie prawa, zaniedbania i nieprawidłowości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej zgodnie z obowiązującymi procedurami prowadzi dokumentację kontroli wewnętrznej sprawowanej przez dyrektora i jego zastępcę, jak również przez głównego księgowego, kierowników i koordynatorów komórek organizacyjnych Ośrodka.

Dyrektor MOPS jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w oparciu o art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, co roku składa oświadczenie o stanie kontroli zarządczej.

W 2023 roku w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

3. Kontrole przeprowadzone przez MOPS

W grudniu 2023 roku pracownicy: Działu Pomocy Osobom z Niepełnosprawnościami oraz Działu Finansowo – Księgowego, działając na mocy udzielonego im przez dyrektora Ośrodka upoważnienia w myśl zapisów wynikających z treści rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej rozpoczęli czynności kontrolne w siedzibie:

- WTZ SILOE ul. Prosta 35 w/m,
- WTZ ul. Warszawska 15 w/m,

w zakresie przeprowadzenia analizy zasadności wydatkowania środków przekazanych na prowadzenie WTZ.

XIV. Udzielanie informacji publicznej

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., gwarantuje prawo dostępu do informacji publicznej, natomiast tryby udzielania informacji o których mowa w art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP zostały określone w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

Informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej <https://mopsbp.bip.gov.pl> jest udostępniana na wniosek, zgodnie z cyt. wyżej ustawą.

Udostępnianie informacji na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w powyższym terminie, Ośrodek powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o nowym terminie, w jakim udostępni informację / nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku/.

Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje w sposób i w formie wskazanej we wniosku, chyba, że środki techniczne, którymi dysponuje Ośrodek, uniemożliwiają udostępnienie informacji we wskazanej formie lub sposobie. W takiej sytuacji powiadamy pisemnie wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem i określamy, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona niezwłocznie. Jeżeli w terminie 14 dni od powiadomienia wnioskodawca nie złoży wniosku o udostępnienie informacji w sposób lub w formie wskazanej, postępowanie o udostępnienie informacji zostaje umorzone.

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił odpowiedzi na 6 wniosków o udostępnienie informacji publicznej w zakresie:

- 1) Realizacji przez Gminę Miejską Biała Podlaska programu Korpus Wsparcia Seniora 2023;
- 2) Stosowania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej instrumentów wynikających z zapisów ustawy prawo zamówień publicznych m-in. w zakresie:
 - * kar umownych,
 - * wypowiedzenia / odstąpienia od umowy z wykonawcą,
 - * wykluczenia z postępowania wykonawcy.
- 3) Funkcjonowania na terenie miasta Biała Podlaska placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno – terapeutycznego;
- 4) Posiadania w zasobach Ośrodka ekranów na których mogłyby być wyświetlane bezpłatne grafiki bądź spoty organizacji pozarządowych;
- 5) Sprawiania przez Ośrodek pochówków cudzoziemcom oraz lokalizacji cmentarzy na terenie miasta;
- 6) Przystąpienia przez Gminę Miejską Biała Podlaska w roku 2024 do realizacji programu Korpus Wsparcia Seniorów.

Informacje zwrotne na powyższe wnioski zostały przesłane w ustawowym terminie.

XV. Potrzeby w zakresie funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej

W zakresie obsługi administracyjnej Ośrodka

Budynek biurowy MOPS ul. Piłsudskiego 24 znajdujący się w strefie konserwatorskiej z racji swego usytuowania w centrum miasta wymaga nakładów na roboty budowlane w zakresie utwardzenia miejsca postojowego od strony zachodniej budynku. Optymalnym wydawać by się mogło ujęcie tej inwestycji w działaniach współfinansowanych ze środków zewnętrznych – programów operacyjnych, pozyskiwanych przez Urząd Miasta Biała Podlaska.

Niezwykle istotną potrzebą w zakresie funkcjonowania Ośrodka jest pozyskanie dodatkowych pomieszczeń na składnicę akt dla komórek organizacyjnych Ośrodka ze szczególnym uwzględnieniem Działu Świadczeń Rodzinnych i Socjalnych.

Mając na uwadze rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej zdiagnozowano następujące potrzeby:

- utworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego,
- utworzenie kolejnego rodzinnego domu pomocy i rodzinnych domów dziecka,
- utworzenie placówki opiekuńczo wychowawczej dla dzieci powyżej 10. roku życia,
- utworzenie schroniska dla bezdomnych kobiet i mężczyzn z usługami opiekuńczymi,
- uruchomienie mieszkań treningowych i wspomaganych,
- utworzenie hostelu dla Punktu Interwencji Kryzysowej.

W związku ze stale rosnącym zakresem obowiązków oraz wzrostem ilości rozpatrywanych wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopni niepełnosprawności w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej, niezbędne jest zatrudnienie dodatkowego pracownika.